

Scouts Canada: 100 năm thăng trầm và thay đổi

LÃ MẠNH HÙNG

MONTREAL, QUÉBEC
APRIL 2017

Tóm tắt

Scouts Canada thành lập và hoạt động liên tục từ 1914 đến nay đã hơn 100 năm. Ở thời cực thịnh, tổng số thành viên của Hội Hướng đạo Canada (từ đây sẽ gọi là “Scouts Canada” hay “SC”) năm 1965 là 319.938 người hay khoảng 1,63% dân số. Nói chung, dù đã hiện hữu từ lâu, nhưng những hội Hướng đạo quốc gia trên khắp thế giới ngày nay đều có mối quan tâm chung là làm thế nào để gìn giữ cho phong trào bền vững, luôn thích hợp với những giá trị của xã hội đang không ngừng thay đổi, và không đánh mất những giá trị cốt lõi và truyền thống của một phong trào giáo dục không chính thức (ngoài học đường), giúp thanh thiếu niên trở thành công dân hữu ích.

Luận văn này, trước nhất, sẽ nhìn lại, tìm hiểu và phân tích những nguyên nhân khiến Scouts Canada đã phát triển và suy thoái, đồng thời so sánh với mức tham gia sinh hoạt hướng đạo tại một số quốc gia thành viên khác của Tổ chức Hướng Đạo Thế giới (WOSM), cũng như khảo sát một trường hợp đặc biệt – Hội Hướng đạo Anh Quốc.

Chương tiếp theo liệt kê và xem lại những biện pháp Scouts Canada đã dùng – từ 1997 đến 2016 – để đối phó với sự suy giảm thành viên liên tục và ở mức báo động như trong giai đoạn mười năm 1996-2006. Những biện pháp đó là những sáng kiến mới về mặt huấn luyện năng khiếu lãnh đạo cho đoàn sinh ở nhiều lớp tuổi khác nhau, định lại hướng chiến lược, đặt chương trình hành động, thăm dò dư luận, duyệt xét toàn bộ chương trình các ngành, cập nhật và áp dụng chương trình hiện đại. Kết quả 10 năm sau cùng về con số thành viên của Scouts Canada không đơn giản. Nói chung, tốc độ mất hơn 12.000 thành viên mỗi năm trước kia không còn nữa. Dù đã có 3 năm

liên tiếp tăng trưởng, 2010-12, Scouts Canada trung bình mất đi mỗi năm gần 2.000 thành viên. Kém nhất là số Nhi, Ấu, và Trưởng. Số thiếu sinh không giảm đi quá nhiều, đồng thời Thanh và Tráng đoàn lại phát triển. Tổng số thành viên của Scouts Canada năm 2016 là 82,194 người, 0,23% dân số toàn quốc.

Phần cuối của bài điểm lại những hướng đi, biện pháp, tài nguyên mới của Scouts Canada đang dùng để gìn giữ và phục hưng phong trào đồng thời tìm xem những bài học nào từ Hoa Kỳ, Anh, Úc, Canada có thể ứng dụng trong tập thể Hướng đạo ở Việt Nam, hiện thời đang ở một hoàn cảnh rất khác với một hội Hướng đạo quốc gia ở một xã hội dân chủ của một quốc gia đã phát triển.

*Gởi đến thế hệ trưởng Hướng đạo Việt Nam tương lai,
đến những trưởng đã dìu dắt nhiều thế hệ từ 1954 đến nay, và hai
anh Phạm Văn Tài cùng Đặng Quốc Hưng,
những trưởng đã chỉ cho tôi chơi Hướng đạo.*

Mục Lục

Tóm tắt.....	3
Giới thiệu.....	7
Hướng đạo là gì?.....	7
Scouts Canada.....	11
Sự tăng giảm thành viên của Scouts Canada trong hơn 100 năm hoạt động.....	13
Tỉ lệ dân số tham gia sinh hoạt hướng đạo.....	19
So sánh Hướng đạo tại Canada và một số quốc gia khác trên thế giới.....	20
Một trường hợp đặc biệt?.....	24
Tài chính.....	25
Ban Lãnh đạo.....	28
Đoàn và Liên đoàn.....	32
Scouts Canada đã làm gì để ngăn dòng thác đổ?.....	36
Hành động.....	37
Kết quả.....	41
Chương trình Đoàn sinh tự Huấn luyện.....	45
Cuộc thăm dò 2011.....	47
Kết quả.....	48
Đề nghị.....	51
Duyệt lại toàn bộ Chương trình sinh hoạt.....	52
“Đường Canada” (The Canadian Path).....	53
Những bài học và trường hợp Hướng đạo ở Việt Nam.....	55
Những bài học.....	56
Trường hợp Hướng đạo ở Việt Nam.....	57
Kết Luận.....	84
Tham khảo.....	86
Thành viên Scouts Canada (1914-2016).....	87
Thống kê dân số Canada và Tỉ lệ Hướng đạo.....	92
Thống kê Hướng đạo Việt Nam năm 1974.....	94

Giới thiệu

Hướng đạo là gì?

Ở những năm 1950-1970, trong xã hội Bắc Mỹ hầu hết mọi người đều biết đến hướng đạo qua ảnh của họa sĩ Norman Rockwell người đã vẽ lịch cho Hội Hướng đạo Hoa Kỳ từ 1924 đến 1974. Đó là hình ảnh những thiếu niên mặc áo màu ka-ki, quần ngắn, đội mũ rộng vành đi trên đường và sẵn sàng ra tay làm việc thiện. Ở Việt Nam cũng thế, thay vì màu ka-ki thì hướng đạo sinh Việt Nam, thập niên 60-70, mặc quần ngắn xanh, và hay đeo cây gậy tre 1,6m bên sườn xe đạp trên đường đi họp. Người trong gia đình của hướng đạo sinh lại thấy nhiều cái khác hơn ngoài bộ đồng phục, như những hàng chuyên hiệu trên tay áo ngày càng nhiều, rồi Luật và Lời hứa, bài hát hướng đạo, những buổi họp hàng tuần, những kỳ xuất du hay những cuộc cắm trại làm bận hết nỗi chảo của gia đình. Nhưng tất cả những thứ ấy chỉ là phương tiện giáo dục của một phong trào giáo dục không chính thức nhằm rèn luyện phát triển hết tiềm năng về thể chất, trí tuệ, xã hội và tinh thần của thanh thiếu niên để họ trở thành công dân hữu dụng xây dựng một thế giới với môi trường lành mạnh và hoà bình.

Robert Stephenson Smyth Baden-Powell thường được thương mến gọi là “BP” thành lập Hướng đạo vào ngày 1 tháng 8, 1907 bằng cuộc cắm trại thí nghiệm tại đảo Browsea ở hải cảng Poole, miền Nam nước Anh, với 20 thiếu niên trong 4 đội. Năm sau, BP phát hành cuốn “Hướng đạo cho trẻ em: Sổ tay Hướng dẫn thành Công dân tốt”¹.

¹ Robert Baden-Powell, “*Scouting for Boys: A Handbook for Instruction in Good Citizenship*”, 1908, London, England.

Không bao lâu sau “Tổ chức Phong trào Hướng đạo Thế giới” WOSM² thành hình, BP ủng hộ nhưng cũng nhắc nhở mọi người, “Đừng để nó trở thành một tổ chức có lương: hãy giữ nó như một phong trào tự nguyện phục vụ đất nước”³. Hướng đạo khắp nơi luôn nhận mình là một phong trào chứ không phải là một tổ chức. WOSM hiện có 40 triệu thành viên khắp thế giới thuộc 164 Hội quốc gia thành viên NSOs [130 thuộc WOSM và 34 NSOs thuộc WOSM và WAGGGS (The World Association of Girl Guides and Girl Scouts) gọi chung là SAGNOs (Scout And Guide National Organizations)⁴. Kể từ khi thành lập (1907) đến nay đã có hơn một nửa tỉ thanh thiếu niên đã từng là hướng đạo sinh ở hầu hết mọi quốc gia trong nhiều nền văn hoá khác biệt⁵.

Từ tư tưởng của BP, WOSM, tại Hội nghị Hướng đạo thế giới lần thứ 35 tổ chức tại Durban, Nam Phi, năm 1999 đã cô đọng lại thành tuyên bố của phong trào⁶,

“Sứ mệnh của Phong trào Hướng đạo là nhằm góp phần giáo dục thanh thiếu niên bằng một hệ thống giá trị dựa trên Lời hứa và Luật Hướng Đạo để giúp xây dựng một thế giới tốt đẹp hơn, nơi đó con người là những cá nhân tự làm tròn nhiệm vụ và giữ vai trò xây dựng trong xã hội.”

2 Từ 1920-1923 tên cũ của WOSM là ‘Boy Scouts International Bureau’: Văn phòng Hướng đạo Thế giới.

3 Robert Baden-Powell, “Don’t let it become a salaried organization: keep it a voluntary movement of patriotic service.” trích từ “Baden-Powell’s Last Message To Leaders” (1941), <http://bit.ly/2oaNmQD> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

4 WOSM, National Scout Organizations, <https://www.scout.org/worldwide> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

5 Scouts Canada, “Worldwide Sunrise Ceremony Marks 100 Years of Scouting”, <http://bit.ly/2oU1AFw> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

6 WOSM, “Understanding The Mission Statement”, March 2000, <http://bit.ly/2oQusB2> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

Để hoàn thành nhiệm vụ trên, giúp xây dựng một thế giới tốt đẹp hơn, Phong trào Hướng đạo sẽ

- Giúp thanh thiếu niên phát triển trong những năm đang trưởng thành bằng một chương trình giáo dục không chính thức.

Để thực hiện điều này Phong trào Hướng đạo

- Dùng một phương pháp cụ thể khiến cho mỗi cá nhân trở thành tác nhân chính trong sự phát triển của chính mình như là một người tự lập, giúp ích, có trách nhiệm và là người tận tâm.
- Giúp thanh thiếu niên lập một hệ thống giá trị dựa trên các nguyên lý tâm linh, xã hội và cá nhân như đã diễn đạt rõ ràng trong Lời hứa và Luật Hướng đạo.

Như thế thanh thiếu niên sẽ phát triển thành những cá nhân tự làm nhiệm vụ, sẵn sàng và có khả năng giữ một vai trò xây dựng xã hội

Đại diện cho phong trào sinh hoạt để giúp thanh thiếu niên là trưởng, dựa trên hệ thống giá trị đạo đức của Hướng đạo, gọi là Nguyên lý, làm nền tảng giáo dục (không chính thức) cho đoàn sinh. Nguyên lý của Phong trào gồm 3 nhân tố tạo thành con người: (1) tâm linh – những giá trị nằm ngoài thế giới vật chất (dù có diễn đạt bằng lòng tin Thượng đế hay không); (2) xã hội – bổn phận giúp tha nhân và đóng góp với cộng đồng chung quanh, từ địa phương, quốc gia đến thế giới, giữ sự toàn vẹn của thiên nhiên; (3) cá thể – trách nhiệm phát triển tiềm lực của chính mình.

Để giúp thanh thiếu niên cố gắng hết sức sống với những lý tưởng đó, hướng đạo có một số phương tiện để đạt đến mục đích gọi là Phương pháp Hướng đạo, xây dựng trên những nguyên lý của Phong trào, được định nghĩa là “một hệ thống tự huấn” bằng:

- Lời hứa và luật.

- Học bằng cách tự làm.
- Phương pháp hàng đội (Patrol system hay team system) hay thành viên của những nhóm nhỏ (ví dụ, đội, đàn), tham gia, dưới sự hướng dẫn của người lớn (trưởng), tuân tự khám phá, chấp nhận trách nhiệm và huấn luyện để tự trị nhằm phát triển tính khí, thu thập kỹ năng, tự tin, đáng tin và cả hai khả năng hợp tác và lãnh đạo.
- Chương trình từng bậc và hào hứng bằng các sinh hoạt khác nhau dựa trên những lợi ích của trẻ, gồm các trò chơi, kỹ năng hữu ích, và giúp ích cộng đồng, đa số tổ chức ngoài trời, tiếp xúc với thiên nhiên.

Cần lưu ý, chúng ta chỉ có thể nói đến Phương pháp Hướng đạo khi tất cả các phần tử này được kết hợp chặt chẽ trong một Hệ thống giáo dục hợp nhất. Hệ thống này dựa trên ý tưởng *tự giáo dục (huấn) từng bậc*⁷.

⁷ Công hay diều, “*Những Nguyên lý căn bản của Phong trào Hướng đạo*” (2011), bản dịch tiếng Việt từ “Fundamental Principles, The basic ideas underlying the Scout Movement”, from Elements for a Scout Program, Section I, Chapter 1, published by the Programme Service, © Copyright 1992 World Scout Bureau, P.O. Box 241 1211 Geneva 4, Switzerland.

Scouts Canada

1907 Phong trào Hướng đạo thành hình ở Anh Quốc.

1913-14 Hội Nam Hướng Đạo Canada⁸ thành lập, với 13.565 thiếu sinh (Scouts), do một đạo luật Quốc hội Canada ban hành ngày 12 tháng Sáu, năm 1914.

1915-16 Ngành Ấu (Cubs) bắt đầu sinh hoạt với 421 sói con.

1920-21 Ngành Tráng (Rovers) bắt đầu với 36 tráng sinh.

1964-65 Ngành Kha (Venturers) thành hình với 2722 kha sinh. 1965 cũng là năm SC ở đỉnh phát triển với 319.938 đoàn sinh và trưởng, hay 1,63% dân số tham gia hướng đạo.

1971-72, Ngành Nhi (Beavers) ra đời với 1144 hải ly.

1981 là đỉnh điểm thứ hai, 10 năm sau khi ngành Nhi bắt đầu hoạt động. Số thành viên trong giai đoạn đó khoảng 287.000 người hay 1,18% dân số.

Ban đầu Hướng đạo Canada chỉ dành cho nam giới. Tráng đoàn được sinh hoạt hỗn hợp từ 1971. Kha/Thanh đoàn được sinh hoạt hỗn hợp vào năm 1984, chương trình Hải Ly / Sói con / Thiếu sinh bắt đầu

8 Liam Morland, “*Canadian Acts of Parliament Relating to Scouting 1912*”: The Boy Scouts Association thành hình tại Anh Quốc và có một chi nhánh tại Canada, “*The Canadian General Council of The Boy Scouts Association*” được công nhận bằng một đạo luật Quốc hội, 1914; 1961 đổi tên tiếng Anh thành “*Boy Scouts of Canada*” và tiếng Pháp là “*Scouts du Canada*”; 1969 đổi tên tiếng Pháp thành “*Les Boy Scouts du Canada*”, <http://bit.ly/2pfqEWT> – truy cập 5 tháng 4, 2017. PARLIAMENT of CANADA “*Scouts Canada Act*”: 2007 đổi tên cả Anh và Pháp thành “*Scouts Canada*”, <http://bit.ly/2oUklZh> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

được phép sinh hoạt hỗn hợp từ năm 1992. Sinh hoạt hỗn hợp nam nữ cho cả năm ngành chỉ bắt đầu có hiệu lực vào năm 1998.

Theo thông tin đầu năm 2017 Scouts Canada có khoảng 20% đoàn sinh là phái nữ. Từ khi thành lập đến nay có khoảng 17 triệu người dân Canada đã sinh hoạt trong phong trào hướng đạo⁹.

Tuy nhiên sau năm 1981, số thành viên của Scouts Canada bắt đầu suy giảm không ngừng. Đến năm 2016 tổng số đoàn sinh và trưởng sinh hoạt chỉ còn 82.194 người.

Sự tăng giảm thành viên của Scouts Canada trong hơn 100 năm hoạt động sẽ được xem xét và phân tích chi tiết ở chương sau.

9 Scouts Canada, “*Briefing Notes: Scout-Guide Week February 19 – 25, 2017*”, National Office.

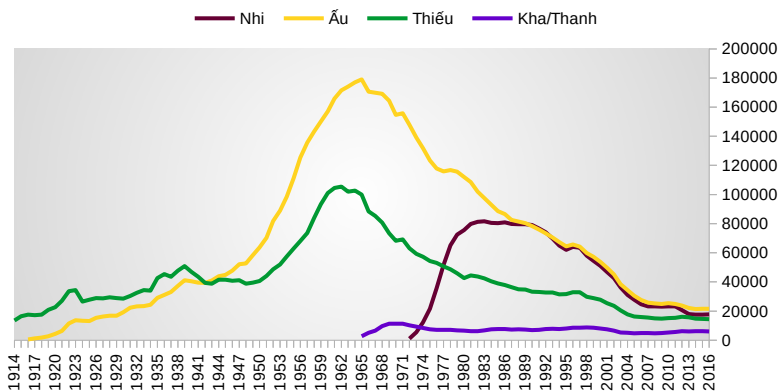
Sự tăng giảm thành viên của Scouts Canada trong hơn 100 năm hoạt động

Luận văn này sử dụng số liệu của thư khố Canada và Báo cáo Thường niên của Scouts Canada, khối nói tiếng Anh, từ năm 1914 – khi SC thành hình bằng một đạo luật do Quốc hội ban hành ngày 14 tháng Sáu, năm 1914 – đến năm 2016.

SC hiện có 5 ngành, sinh hoạt theo lứa tuổi, Nhi (5-7), Ấu (8-10), Thiếu (11-14), Thanh (14-17) và Tráng (18-26). Ngoài ra một số thành viên khác không thuộc phạm vi thảo luận ở đây vì con số không đáng kể và không phải là sinh hoạt hướng đạo truyền thống. Một là *SCOUTSabout* (5-10) cho trẻ em nam nữ từ 5 đến 10 tuổi sinh hoạt ở trường học trong giờ nghỉ hay mùa hè; đây có thể xem như một dịch vụ giữ trẻ. Hai là *Extreme Adventure* (14-17), những sinh hoạt ngoài trời ngắn hạn có tổ chức cho thanh niên nam nữ từ 14 đến 17 tuổi nhấn mạnh kỹ năng sinh hoạt nhóm trong nhiều thể loại sinh hoạt (ngoài trời), kể cả du lịch nước ngoài.

Để cho rõ ràng và dễ thấy hơn, *Đồ thị 1* sau đây cho thấy số thành viên tăng giảm trong 4 ngành – Nhi, Ấu, Thiếu và Thanh nhưng không có Tráng – của SC từ ngày thành lập đến năm 2016.

Tổng số thành viên SC trong 4 ngành Nhi, Ấu, Thiếu, Kha/Thanh (1914-2016)

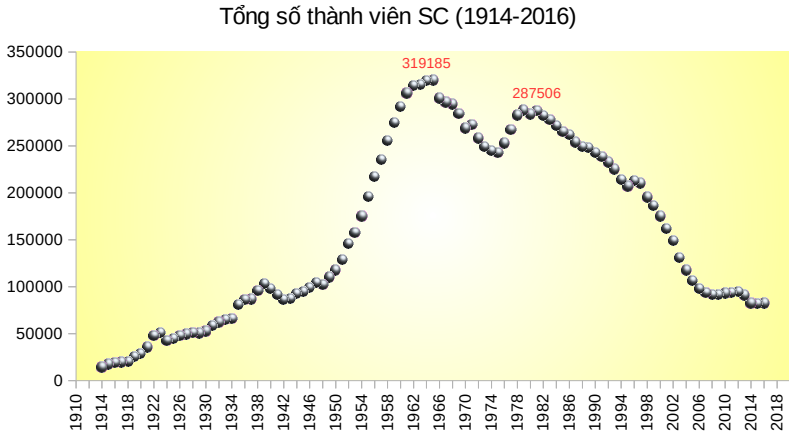

Đồ thị 1: Tổng số thành viên SC trong 4 ngành Nhi, Ấu, Thiếu, Kha/Thanh (1914-2016)

Đồ thị 1 cho thấy chương trình ngành Nhi, bắt đầu từ năm 1972, với độ tăng trưởng theo hàm số mũ trong vòng 11 năm đầu tiên, từ hơn 1000 đã tăng lên đến hơn 81000 hải ly vào năm 1983. Tương tự, nhưng ở một độ nhỏ hơn, ngành Kha khai sinh năm 1965 đã tăng từ gần 300 lên đến hơn 11.000 Kha sinh vào năm thứ năm, 1969. Ngành Nhi đi vào sinh hoạt đã tạo ra đỉnh điểm thứ hai trong quá trình hoạt động của hướng đạo Canada, vào khoảng năm 1981, với khoảng 287.000 thành viên như Đồ thị 2 sau đây chỉ rõ.

Năm cực thịnh của SC là 1965, cũng là năm ngành Kha khởi sự hoạt động. Tổng số thành viên của SC năm đó lên đến 319.938 người, cả đoàn sinh lẫn trưởng.

Nhìn gần hơn, người ta có thể thấy sinh hoạt hướng đạo ở Canada trong hơn 100 năm có thể chia làm 7 giai đoạn thăng trầm như thấy trong Đồ thị 2 sau đây.

Đồ thị 2: Tổng số thành viên của Scouts Canada trong 7 giai đoạn từ 1914 đến 2016

- (1) Giai đoạn khởi đầu (1914-1946) – Trong những ngày đầu của phong trào Hướng đạo thế giới, SC đã phát triển đều đặn trong vòng 32 năm gồm cả thời gian của hai cuộc Chiến tranh Thế giới (1914-18, và 1939-1945). Ba năm đầu Thế chiến thứ 2, 1939-41, số thành viên SC có giảm sút. Tuy nhiên, nhìn chung giai đoạn này, trung bình đoàn sinh và trưởng của 3 ngành – Ấu, Thiếu, Tráng – tăng 2834 người mỗi năm hay 2,54% số thành viên trung bình của 32 năm đó.
- (2) Giai đoạn phát triển lớn mạnh nhất (1947-1965) – Tốc độ tăng trưởng thành viên của SC trong gần hai mươi năm thứ nhì là 27.328 người mỗi năm, hay 7,12% số thành viên trung bình trong giai đoạn này; số thành viên lên đến 319.938 người vào năm 1965. Sự bùng nổ thế hệ trẻ (Baby Boomer Generation) trên khắp thế giới sau chiến tranh, và dĩ nhiên tại cả Canada, là nguyên do chính cho sự phát triển nhanh của sinh hoạt hướng đạo tại đây.

- (3) Giai đoạn suy thoái đầu tiên (1966-1975) – Mười năm của giai đoạn thứ ba là lần đầu tiên SC có sự suy giảm thành viên ở một mức độ đáng kể, mất 7174 người mỗi năm hay -2,64% mỗi năm.
- (4) Giai đoạn phục hưng ngắn ngủi (1976-1981) – Như đã đề cập ở trên, sinh hoạt ngành Nhi bắt đầu từ 1972 giúp nâng số thành viên SC mỗi năm lên thêm 6456 người (hay 2,33%) trong giai đoạn 6 năm này.
- (5) Giai đoạn suy thoái lần thứ hai (1982-1995) – Trong 14 năm của gian đoạn thứ 5, số thành viên của Scouts Canada giảm mỗi năm 5430 người (hay -2,19%).
- (6) Giai đoạn suy thoái lần thứ ba (1996-2006) – Trung bình SC mất đi 12.394 người mỗi năm. Đây là giai đoạn SC tuột dốc nhanh nhất trong suốt 102 năm hoạt động, giảm trung bình -7,82% số thành viên mỗi năm. Tuy nhiên một điểm đáng lưu ý số thành viên hai năm 1996 (212.841) và 1997 (210.365) của giai đoạn này cao hơn 207.143 thành viên năm 1995. Lý do cho sự trỗi dậy nhất thời này là gì? Thay đổi nhỏ trong chương trình ngành Ấu năm 1995 đã đủ hiệu lực tạo ra mớ câu này ở *Đồ thị 2*? Có lẽ không phải thế. 1995 là một năm sôi động về chính trị ở Quebec, tỉnh bang nói tiếng Pháp trong 10 tỉnh bang của Canada. Năm đó chính phủ Quebec tổ chức một cuộc trưng cầu dân ý với mục đích tách tỉnh bang này ra khỏi quốc gia (liên bang) Canada. Cuộc vận động giữ Quebec ở lại với Canada đã đẩy động lòng yêu nước trên toàn quốc. Kết quả, bên ở lại với Canada đã thắng cuộc trưng cầu dân ý một cách khít khao. Một kết quả không định trước, của cuộc vận động chính trị năm 1995, là phụ huynh Canada đã nhận thức rằng hướng đạo là một phong trào có liên hệ hữu cơ với tinh thần yêu nước, nên đã “ồ ạt” ghi danh cho con em vào sinh hoạt hướng đạo¹⁰.

10 Liam Morland, “*Membership Retention in Scout Troops*”, 2007 World Scout Scientific Congress, Geneva, Switzerland.

- (7) Giai đoạn hiện tại (2007-2016) – 2007 là năm kỷ niệm 100 năm thành lập Phong trào. Sự cổ động rầm rộ kỷ niệm 100 năm cùng với Trại Hẹn bạn Quốc gia 2007 là những động lực đầu tiên giữ cho độ suy giảm ở mức thấp đáng chú ý suốt thập niên vừa qua. Tuy nhiên, độ giảm sút ở mức báo động trong giai đoạn 6 đã buộc ban lãnh đạo SC phải có hành động để đối phó. Năm 2009 Hội đồng Trung ương SC đưa ra “*Chương trình hành động*”¹¹ 5 điểm (Action Plan 2009), đến năm 2011 SC phát hành báo cáo “*Hướng đạo Ngày nay*” (Scouting Now) có riêng một trang web¹², cùng lúc mở cuộc vận động rộng lớn trên toàn quốc. Năm 2011 cũng là thời điểm SC thay đổi toàn bộ đồng phục cho tất cả đoàn sinh và trưởng như đã dự định trong “*Chương trình Hành động 2009*”. Lần đầu tiên từ năm 1981 số thành viên của SC tăng lên trong 3 năm liên tiếp, 2010-2012. Tháng 3 năm 2013, SC đã mở cuộc thăm dò với trưởng trên toàn quốc, mở đầu cho “*Chương trình Chiến lược*”¹³, điều chỉnh hướng đi của SC, sẽ được áp dụng cho 3 đến 5 năm sau đó. Sau hai năm nghiên cứu và thực hiện, tháng 9 năm 2016 SC đã chính thức đưa ra một chương trình sinh hoạt với những cách tiếp cận mới cho cả 5 ngành, gọi là “*Con đường Canada*”¹⁴ (The Canadian Path) đặt nền tảng trên những Mục đích, Nguyên lý và Phương pháp bền vững của Phong trào.

Kết quả sau cùng, trong giai đoạn hiện tại, SC đã bằng nhiều cách cố gắng giảm tốc độ suy thoái, nhưng vẫn mất trung bình 2591 thành viên mỗi năm hay -1,50% số thành viên.

11 Wiki.scouts.ca, *Action Plan*, <http://bit.ly/2phdokz> – truy cập 30 tháng 3, 2017.

12 Scouts Canada, *Scouting Now*, <http://www.scoutingnow.ca/> – truy cập 30 tháng 3, 2017.

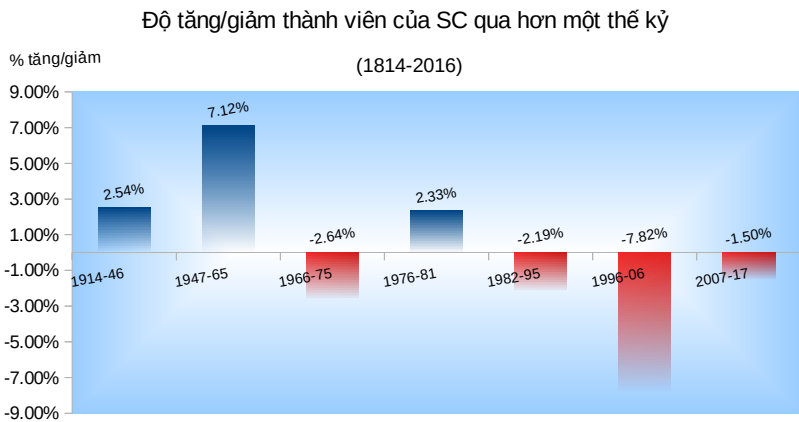
13 Scouts Canada, *Strategic Direction* <http://www.scouts.ca/ca/strategic-direction> – truy cập 30 tháng 3, 2017.

14 Scouts Canada, *The Canadian Path*, <http://www.scoutinglife.ca/canadianpath/> – truy cập 31 tháng 3, 2017.

Những thay đổi của Scouts Canada trong giai đoạn hiện tại chú trọng gìn giữ và nâng cao mức quan tâm của phụ huynh cũng như sự thích hợp của phong trào hướng đạo trong một xã hội không ngừng thay đổi như Canada hiện nay.

Giai đoạn	Thời kỳ	Tăng / Giảm	Trung bình	Tăng / Giảm, %
1	1914-46	2834	111.618	2.54%
2	1947-65	27328	383.830	7,12%
3	1966-75	-7174	271.348	-2,64%
4	1976-81	6456	277.128	2,33%
5	1982-95	-5430	247.960	-2,19%
6	1996-06	-12394	158.443	-7,82%
7	2007-17	-1340	89528	-1,50%

Bảng 1. Độ tăng / giảm tổng số thành viên Scouts Canada trong 7 giai đoạn

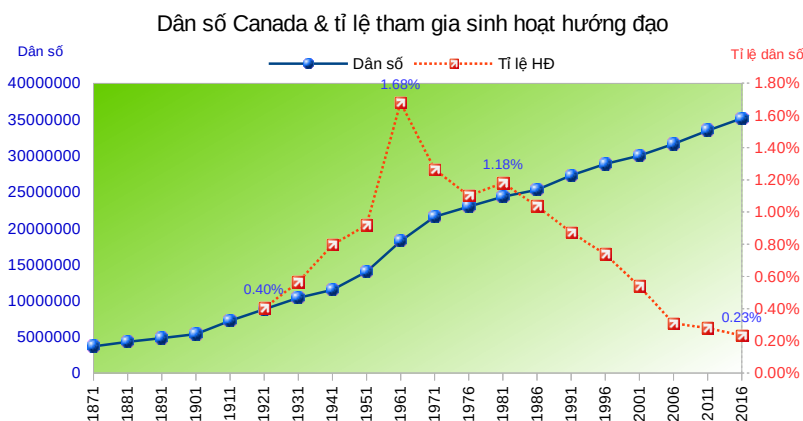

Đồ thị 3: Độ tăng/giảm thành viên của Scouts Canada qua hơn một thế kỷ hoạt động

Tỉ lệ dân số tham gia sinh hoạt hướng đạo

Tuy nhiên sự thích hợp của sinh hoạt hướng đạo với xã hội Canada hay ở những quốc gia khác sẽ tồn tại trong bao lâu nữa là một câu hỏi và cũng là mối quan tâm của SC và của cả phong trào Hướng đạo thế giới. Đồ thị sau đây cho thấy một cách nhìn khác về độ thăng trầm của Scouts Canada trong thế kỷ vừa qua.

Đồ thị 4 cho thấy ở giai đoạn ban đầu, 7 năm sau khi thành lập Scouts Canada, có 0,4% dân số (8.787.949 người năm 1921) tham gia hướng đạo. Ở hai điểm cao nhất, thời cực thịnh, có 1,68% dân số của thế hệ trẻ bùng nổ (18.238.247 người năm 1961) sinh hoạt với SC, và 1,18% dân số sinh hoạt hướng đạo sau khi SC khai sinh chương trình ngành Nhi (24.343.181 người năm 1981). Hiện nay, vẫn trong chiều suy giảm dù tốc độ không cao, tỉ lệ dân số Canada sinh hoạt Hướng đạo là 0,23% của 35.151.728 người năm 2016.

Đồ thị 4: Dân số Canada và tỉ lệ tham gia sinh hoạt Hướng đạo

So sánh Hướng đạo tại Canada và một số quốc gia khác trên thế giới

Tỉ lệ dân số tham gia Hướng đạo, (x/y) , x là dân số tham gia sinh hoạt Hướng đạo tại một quốc gia, y là dân số của quốc gia đó, ở thời điểm t . Có thể xem tỉ lệ (x/y) này là tốc độ hay mức phát triển của phong trào tại một quốc gia. Bảng số liệu sau đây trình bày tỉ lệ dân số tham gia Hướng đạo tại một số quốc gia ở Châu Mỹ, Châu Âu châu Á, châu Phi, và Úc theo thứ tự từ nước nghèo đến những quốc gia đã phát triển.

Số liệu về thành viên của hội Hướng đạo quốc gia trích từ tài liệu của Hội Hướng đạo Hoa Kỳ¹⁵, Hội Hướng đạo Anh¹⁶, Báo cáo thường niên của Scouts Canada và những con số khác trích từ “Grand Total Census (WOSM & non-WOSM) with Gender as at 31st December 2014”¹⁷, tài liệu của WOSM.

Số liệu về dân số trích từ những nguồn như “Worldometers – real time world statistics”¹⁸ và tài liệu của World Bank.

Số liệu về Tổng sản lượng nội địa trên mỗi đầu người (GDP/capita) trích từ trang “GDP per capita (current US\$), World Bank national accounts data, and OECD National Accounts data files”¹⁹ của Ngân

15 BSA, *2015 Report of the Treasurer and Consolidated Financial Statements*.

16 Scouts UK, *News | Census 2016*, <http://scouts.org.uk/news/2016/04/census-2016/> – truy cập 31 tháng 3, 2017.

17 WOSM, *WOSM Membership Census 2014*, <https://www.scout.org/node/9767> – truy cập 31 tháng 3, 2017.

18 World Population, <http://www.worldometers.info> – truy cập 31 tháng 3, 2017.

19 The World Bank, *GDP per capita (current US\$)*, <http://bit.ly/1eRbn2E> – truy cập 31 tháng 3, 2017.

hàng Thế giới. Chỉ số này được tạm dùng để so sánh những quốc gia về mức giàu nghèo, đã phát triển hay đang phát triển.

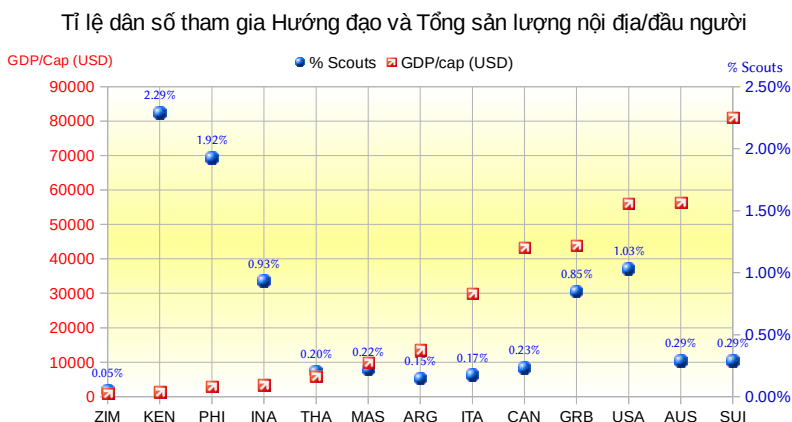
<i>Quốc gia</i>	<i>Ký hiệu</i>	<i>Tỉ lệ dân số sinh hoạt HĐ</i>	<i>Tổng sản lượng nội địa/dầu người (USD)</i>	<i>Dân số</i>	<i>Thành viên HĐ</i>
Zimbabwe 13	ZIM	0.05%	924.1	14150000	6731
Kenya 14	KEN	2.29%	1376.7	44863583	1026364
Philippines 14	PHI	1.92%	2904.2	100500000	1934255
Indonesia 12	INA	0.93%	3346.5	246900000	2297975
Thailand 14	THA	0.20%	5814.8	67200000	134922
Malaysia 14	MAS	0.22%	9768.3	30600000	65944
Argentina 14	ARG	0.15%	13431.9	42980026	62343
Italy 14	ITA	0.17%	29957.8	59788667	102099
Canada 16	CAN	0.23%	43248.5	35151728	82194
England 15	GBR	0.85%	43876	64715810	547761
USA 15	USA	1.03%	56115.7	321773631	141277
Australia 16	AUS	0.29%	56311	23968973	68733
Switzerland 13	SUI	0.29%	80945.1	8081000	141277

Bảng 2. *Tỉ lệ dân số tham gia Hướng đạo, %, Tổng sản lượng nội địa/dầu người, USD.*

Ghi chú: mã số “xx” sau tên quốc gia là năm 20xx WOSM thu thập số liệu thống kê thành viên của Hội Hướng đạo quốc gia đó.

Đồ thị theo sau sẽ cho người đọc thấy có hay không có sự tương quan giữa tỉ lệ dân số tham gia sinh hoạt Hướng đạo (% dân số) – tốc

độ hay mức phát triển của phong trào, với Tổng sản lượng nội địa/đầu người (USD), đơn vị tạm dùng để chỉ độ giàu nghèo, của một số quốc gia đã phát triển hay đang phát triển, của các thành viên của Tổ chức Phong trào Hướng đạo Thế giới, WOSM.

Đồ thị 5: Tỉ lệ dân số tham gia Hướng đạo và Tổng sản lượng nội địa/đầu người

Đồ thị 5 cho thấy, ví dụ, dân Australia “giàu có” như dân Mỹ nhưng tỉ số tham gia Hướng đạo lại thấp hơn nhiều (0,29% so với 1,03%) đồng thời tỉ số dân Úc sinh hoạt Hướng đạo không hơn gì so với Thái Lan (0,20%) khi quốc gia này “nghèo” hơn Úc nhiều (5.815 USD so với 56.311 USD). Và ở cực trái của đồ thị, hai nước châu Phi, Zimbabwe và Kenya, đều là hai nước nghèo, chậm phát triển nhưng tỉ lệ dân số tham gia Hướng đạo khác nhau một trời một vực (0,05% so với 2,29%). Do đó có thể kết luận rằng không có liên hệ nào giữa mức phát triển phong trào hướng đạo với độ giàu nghèo của quốc gia đó. Sự phát triển sinh hoạt Hướng đạo có thể là một hàm số phức tạp tùy thuộc vào nhiều biến số kinh tế-xã hội khác. Cần có

nhiều nghiên cứu khoa học cùng số liệu thực tế ở hiện trường trước khi có thể đưa ra một mô hình khả dĩ biểu diễn được sự phát triển của phong trào.

Độ phát triển của quốc gia và mức phát triển phong trào Hướng đạo là hai biến số hoàn toàn độc lập, không liên hệ gì với nhau.

Có lập luận cho rằng,

“Ở những nước xã hội tốt, thì số lượng Hướng đạo sinh ngày càng giảm. Ở những nước nghèo thì Hướng đạo sinh càng phát triển nhiều hơn. Lý do hiện nay những nước có đời sống cao như ở châu Âu, Bắc Mỹ, Úc, việc giáo dục ở trường học bây giờ tốt hơn Hướng đạo nhiều; trong trường học tư cũng như trường học của các tôn giáo có truyền thống giáo dục, những nơi có cơ sở vật chất đầy đủ và hấp dẫn với thiếu niên.”

Lập luận trên có hai vấn đề:

- (a) Đó là một ý kiến khái quát hoá vội vàng (*Secundum quid*), không có số liệu minh chứng, thiếu cơ sở khoa học.
- (b) So sánh giáo dục chính thức (ở trường học) với giáo dục không chính thức (ngoài hệ thống giáo dục chính thức, ngoài trường học) của Phong trào Hướng đạo từ hơn một thế kỷ qua là một so sánh ầu vì chưa hiểu rõ Nguyên lý của Phong trào²⁰.

Số liệu ở *Bảng 2* và *Đồ thị 5* trình bày ở trên đã phản biện lập luận vừa nêu.

20 Công hay diễu, *ibid*.

Một trường hợp đặc biệt?

Trong những năm gần đây, trên báo chí, người đọc thường thấy những tiêu đề như “How scouts became cool again”²¹ (Hướng đạo hấp dẫn trở lại), “Girls fuel massive boom for Scouts: Number of children who have joined the movement goes up by 100,000 in ten years”²² (Phái nữ là nhân tố chính trong sự phát triển mạnh của Hướng đạo: Số thiếu nữ tham gia phong trào đã tăng 100.000 trong vòng mười năm), “Girls now make up almost three-quarters of new Scouts”²³ (Thiếu nữ nay chiếm gần 3 phần tư số Hướng đạo sinh mới), v.v. Báo ở đâu mà lại có những tựa đề tin nóng hổi và dễ gây phấn khởi cho gia đình Hướng đạo như vậy?

Đó là chuyện đang xảy ra ở Anh Quốc, nơi khai sinh Phong trào cách đây 110 năm.

Đồng thời, ở những nước khác tin về sinh hoạt Hướng đạo lại không được như thế. “Boy Scouts 100 years ago vs. now: What's changed?”²⁴ (Hướng đạo 100 năm trước so với ngày nay: Chuyện gì

21 “How scouts became cool again – The Scout Association has seen a huge membership rise in recent years. Why?” The Guardian, 19 April 2010, <http://bit.ly/2nRAH4N> – truy cập 2 tháng 4, 2017

22 Catherine Wylie, “Girls fuel massive boom for Scouts: Number of children who have joined the movement goes up by 100,000 in ten years”, Mail Online, 2 May 2014, <http://dailym.ai/1rLr0hL> – truy cập 2 tháng 4, 2017

23 Thomas Seal, “Girls now make up almost three-quarters of new Scouts”, The Telegraph, 14 April 2016, <http://bit.ly/2oSZCUO> – truy cập 2 tháng 4, 2017

24 Gretel Kauffman, “Boy Scouts 100 years ago vs. now: What's changed?”, The Christian Science Monitor, June 15, 2016 <http://bit.ly/1W01Kr9> – truy cập 2 tháng 4, 2017

đã thay đổi?) hay “Boy Scout membership falls again in 2014”²⁵ (Số Hướng đạo ghi danh lại giảm trong năm 2014), v.v.. Đó là vài tựa đề tin tức hướng đạo ở Hoa Kỳ. Tại Canada cũng thế, theo phân tích và số liệu của Scouts Canada thì số đoàn sinh tại đây vẫn trên đà giảm sút trong mười năm vừa qua dù không ở mức độ báo động, mất hơn 12.000 thành viên mỗi năm như trong thời kỳ 1996-2006. Có lẽ ở Úc, độ suy giảm thành viên tham gia sinh hoạt Hướng đạo cũng tương tự?

Cả bốn quốc gia Mỹ, Anh, Canada và Úc đều có thể xem là những nước giàu mạnh, phát triển – 3 trong 4 nước là thành viên của khối G7. Anh, Úc, và Canada lại còn chia sẻ nguồn gốc từ khối Thịnh vượng chung. Thế thì tại sao Anh Quốc lại, một mình một cõi, thành công trong việc phát triển phong trào ở một thời đại mà xã hội biến đổi nhanh và không ngừng.

Sau đây là một số điểm tương đồng và khác biệt về tổ chức Hướng đạo ở những quốc gia này.

Tài chính

Các Hội Hướng đạo quốc gia ở Hoa Kỳ, Anh, Canada và Úc có nguồn tài chánh khác nhau.

Tại Hoa Kỳ, nguồn tài trợ là những khoản đóng góp tư nhân, hội phí (niên liễm), tài trợ của doanh nghiệp và các cuộc gây quỹ đặc biệt, tổng doanh thu năm 2015 là 197.143.000 USD²⁶, niên liễm cho mỗi thành viên là 24 đô la.

25 Marice Richter, “Boy Scout membership falls again in 2014”, Reuters, Jan 17, 2015, <http://reut.rs/2o3Xuwe> – truy cập 2 tháng 4, 2017

26 BSA, “2015 Report of the Treasurer and Consolidated Financial Statements”, trang 5

Ở Anh Quốc nguồn tài chánh là hội phí, doanh thu từ những cơ sở thương mại của Scouts UK (Scouts Shops Ltd., Scouts Activity Centers, Scout Holiday Homes, Scouting Magazine, Scout Insurance Services Ltd.), Tuần lễ gây quỹ toàn quốc, Tổng doanh thu cho niên khoá 2016 là 43,385 triệu bảng Anh. Hội phí cho mỗi thành viên là 20.50 bảng Anh, tổng thu niên liễm 2016 là 10,374 triệu bảng Anh²⁷.

Tại Canada nguồn tài chánh gồm hội phí, doanh thu từ Scout Shops, gây quỹ, tài trợ của doanh nghiệp, tổng cộng khoảng hơn 23 triệu đô la Canada cho năm 2016²⁸. Hội phí 2016 cho mỗi đoàn sinh là 190 đô la và sẽ tăng lên 200 đô la cho năm 2017. Trưởng được miễn hội phí từ niên khoá 2011-12.

Tại Úc, nguồn tài chánh của Scouts Australia NSW năm 2016 hơn 24 triệu đô la Úc gồm hội phí, doanh thu từ đất trại và những trung tâm sinh hoạt, đầu tư, bất động sản và cơ sở thương mại cũng như đóng góp của tư nhân, nhưng phần lớn nhất là doanh thu từ những sinh hoạt Hướng đạo (53% tổng số). Hội phí cho mỗi thành viên là 160 đô la Úc²⁹.

Bảng 3 sau đây cho thấy tổng quát tình trạng tài chánh ở 4 Hội Hướng đạo cũng như phần niên liễm của đoàn sinh. Scouts Canada đứng cuối bảng về mặt gây quỹ hoạt động.

27 Scouts UK, *The Scout Association's Annual Report and Accounts 2015-2016*, trang 32.

28 Scouts Canada, *Scouts Canada Annual Report 2015-16*.

29 Scouts Australia, *Scouts Australia NSW Annual Review 2016*.

NSO	Members hip fee	Fees paying Members	Total members hip fees	(Total members hip fees / Total revenue)	Total Revenue (000)
BSA (USD) 2015	24,00	2.589.083 *	62.138.78 4 ³⁰	31,52%	197.143 ³¹
Scouts UK (£) 2016	20,50	506.049	10.374.00 0	23,91%	43.385
Scouts Canada (CAD) 2016	190,00	61.438	11.673.22 0	50,75%	23.000
Scouts NSW (AUD) 2016	160,00	18.963	3.034.000	12,39%	24.493

Bảng 3. Niên liễm của thành viên so với số tổng thu của mỗi Hội Hướng đạo tại 4 Quốc gia. Ở Úc là số liệu của tiểu bang New South Wales

Ghi chú: (*) Chỉ là ước tính dựa trên niên liễm và tổng thu niên liễm. Số thành viên thanh thiếu niên của BSA năm 2015 là 1.261.340 Cub Scouts, 840.654 Boy Scouts & Varsity Scouts, 142.892 Venturing & Sea Scouts, 385.535 nam nữ học sinh tiểu và trung học, 110.445 thành viên của ngành Exploring (hướng nghiệp), tổng cộng là 2.740.866 người³².

30BSA, “2015 Report of the Treasurer and Consolidated Financial Statements”, page 24

31 BSA, ibid., trang 24

32 BSA, 2015 Annual Report, trang 6

Ban Lãnh đạo

Tại Anh, Úc và Canada, thành phần ban lãnh đạo và điều hành hoạt động trong Toán Lãnh đạo toàn quốc của Hội Hướng đạo Quốc gia tương đối giống nhau dù có tên khác nhau (National Leadership Team, Hoa Kỳ; Board of Trustees, Anh Quốc; Board of Governors, Canada; National Council và National Executive Committee, Australia).

	Toán Lãnh đạo Quốc gia					
Hoa Kỳ	Chủ tịch Hội	Tổng Ủy viên		Trưởng ban Điều hành	Phụ tá trưởng ban Điều hành	Kiểm toán viên Trưởng
Anh	Chief Scout	Tổng Ủy viên	Ủy viên Thanh thiếu niên	Giám đốc* Điều hành	Phụ tá*	Phụ tá*
Canada	Chief Scout	Tổng Ủy viên	Ủy viên Thanh thiếu niên	Giám đốc* Điều hành	Phụ tá*	Phụ tá*
Úc	Chief Scout	Tổng Ủy viên	Ủy viên Thanh thiếu niên và UV Tráng sinh	Giám đốc Điều hành	Phụ tá*	Phụ tá*

Bảng 3. Thành phần ban lãnh đạo Hội Hướng đạo Quốc gia tại Hoa Kỳ, Anh, Canada, và Úc. (*): nhân viên của Hội

Bốn vai trò hàng đầu tại Anh, Úc và Canada là Chief Scout, Chief Commissioner (hay National Commissioner, Tổng Ủy viên), National Commissioner for Youth (hay National Youth Commissioner, Ủy viên Thanh thiếu niên Quốc gia) thuộc Bộ Tổng ủy viên (National Council).

Tại Úc có Chủ tịch HĐ Thanh niên Quốc gia và Chủ tịch HĐ Tráng sinh Quốc gia (Chair National Youth Council and the Chair National Rover Scout Council), Executive Commissioner (CEO, Giám đốc ban Điều hành Trung ương, Executive Committee).

Trong Bộ Tổng Ủy viên còn có những Ủy viên giữ các trách nhiệm khác. Cũng thế, Giám đốc Điều hành cũng có một số nhân viên phụ tá.

Thường thì thành viên Bộ Tổng ủy viên đều là người tình nguyện, và thành viên Ban Điều hành là nhân viên làm việc cho Hội. Tuy nhiên, Giám đốc Điều hành của Hội Hướng đạo Úc cũng là một trưởng tình nguyện. Hai vị trí đứng đầu toán lãnh đạo Hội Hướng đạo Hoa Kỳ là người tình nguyện.

Ban lãnh đạo của Hội Hướng đạo Hoa Kỳ tổ chức giống hình thức ban điều hành một doanh nghiệp hơn, gồm Chủ tịch Hội, Tổng Ủy viên, Trưởng ban Điều hành, Phụ tá trưởng ban Điều hành, Kiểm toán viên Trưởng.

Nhân viên của Hội tức là những người làm việc cho Hội có lãnh lương. Người tình nguyện của Hội, ở bất cứ vai trò nào, cấp nào, đều không có lương bổng.

Ví dụ, ở Hoa Kỳ, BSA có 7000 nhân viên (trung bình, cứ 1 nhân viên thì có 171 người tình nguyện, phục vụ cho 657 thanh thiếu niên). Thu nhập trung bình của một “trưởng chuyên nghiệp” (Scout

executive) hàng đầu ở Mỹ năm 2005 là 238.439 USD mỗi năm. Những Trưởng chuyên nghiệp ở Trung ương như Roy Williams hay Ken Connolly có lương và bổng gần hay hơn 1 triệu USD năm 2005 so với Tổng thống Bush là 400.000 USD. Năm 2005 là năm sau cùng BSA công bố những số liệu như vậy³³. Trong khi đó Scouts Canada, năm 2016 có hơn 200 nhân viên trên toàn quốc, tổng số chi trả lương bổng nhân viên là 11 triệu CAD³⁴. Lương trung bình của một nhân viên của Scouts Canada là 50.000 CAD mỗi năm

Tại Canada, Chief Scout do Toàn quyền Canada nắm giữ từ 1910. Từ năm 2013, viên Toàn quyền trở thành “Patron Scout”, chỉ có vai trò danh dự và nghi lễ. Đồng thời SC bổ nhiệm Terry Grant làm Chief Scout. Grant gia nhập SC từ năm 11 tuổi và là nhân vật nổi tiếng trong các chương trình truyền hình về đời sống ngoài trời. Kinh nghiệm tìm dấu chân của ông đã giúp ông đóng góp rất nhiều trong các đội tìm người mất tích, là huấn luyện viên cho cảnh sát ở tỉnh bang Alberta và cả quân đội Anh, và cũng là diễn giả chính trong nhiều hội nghị của các cơ quan công lực, tổ chức tư nhân và trường học. Nhiệm vụ của Grant đối với SC là nhấn mạnh sinh hoạt ngoài trời và thám hiểm để mang lại hình ảnh năng động và trẻ trung của Hội nói chung, và của Ban Lãnh đạo SC nói riêng.

Trước đó, vào tháng 5 năm 2009, Hội Hướng đạo Anh đã bổ nhiệm Bear Grylls, 34 tuổi, làm Chief Scout. Giống như Grant của SC, Grylls là nhân vật nổi tiếng trên truyền hình, là người dẫn chương trình “Man vs. Wild” của Discovery Channel. Hội Hướng đạo Anh còn quảng bá thông tin Công tước Kate Middleton (vợ của Hoàng tử

33 Lee Davidson, “*Scouts may be thrifty, but some leaders are well paid – Many professional Scouters earn 6-figure salaries across the U.S.*” Deseret News Utah, Nov. 11, 2007, <http://bit.ly/2oGfooW> – truy cập ngày 10 tháng 4 2017.

34 Thư khố Quốc gia và Báo cáo thường niên của Scouts Canada

William) tích cực tham gia sinh hoạt với các liên đoàn ở Bắc Wales từ năm 2012 vì yêu thích cuộc sống ngoài trời và muốn sinh hoạt với trẻ. Năm 2014, Scouts UK lần đầu tiên bổ nhiệm Ủy viên Thanh niên Quốc gia cũng nhằm mục đích nhấn mạnh vai trò của giới trẻ trong phong trào.

Một điểm cần lưu ý là Ủy viên Thanh niên Quốc gia ở ba nước Anh, Úc và Canada đều là những người dưới 26 tuổi (tuổi sinh hoạt ngành Tráng). Hội Hướng đạo Hoa Kỳ không có vai trò này.

Một yếu tố quan trọng nữa là vai trò của nữ giới và chương trình sinh hoạt hỗn hợp nam nữ ngày càng quan trọng trong Hội Hướng đạo ở Anh, Canada và Úc. Scouts UK nhận nữ đoàn sinh từ năm 1990, và kết quả là những năm sau đó báo chí Anh quốc đã đăng những bài như “Phái nữ là nhân tố chính trong sự phát triển mạnh của Hướng đạo: Số thiếu nữ tham gia phong trào tăng 100.000 trong mười năm” và “Thiếu nữ chiếm gần ba phần tư số hướng đạo sinh mới”. Scouts Canada đã thử nghiệm chương trình hỗn hợp nam nữ từ nhiều năm, và đến năm 1998 trở thành tiêu chuẩn cho cả 5 ngành. Scouts Australia đi tiên phong trong vấn đề này và đã có nữ thanh sinh và nữ tráng sinh từ năm 1973, và sinh hoạt hỗn hợp nam nữ ở hai ngành Ấu và Thiếu đã có từ năm 1988, và ngành Nhi sinh hoạt nam nữ ngay từ khi thành lập năm 1990.³⁵

Trong khi đó, Hội Hướng đạo Hoa Kỳ hiện vẫn chỉ nhận nam giới sinh hoạt ở hai ngành Ấu và Thiếu. Và đến năm 1988 Hội Hướng đạo Hoa Kỳ mới cho phép phụ nữ giữ vai trò trưởng³⁶.

35 Scouts Australia, “*Scouting comes to Australia*”, <http://bit.ly/2nYKOq6> – truy cập 3 tháng 4, 2017.

36 “*History of women in the Boy Scouts of America*”, <http://bit.ly/2nRsQOa> – truy cập 3 tháng 4, 2017.

Đoàn và Liên đoàn

Tổ chức đơn vị sinh hoạt tại Hoa Kỳ, Anh, Úc Canada cũng có một số khác biệt.

Hoa Kỳ ³⁷		Cub Scouts (6-10)*	Boy Scouts (11-17)*	Venturing (14-20)	Sea Scouts (14-21)
Anh ³⁸	Beaver Scouts (5¾-8)	Cub Scouts (8-10½)	Scouts (10½ - 14)	Explorer Scouts (14-18)	Scout Network (18-25)
Canada ³⁹	Beaver Scouts (5-7)	Cub Scouts (8-10)	Scouts (11 - 14)	Venturer Scouts (14-17)	Rover Scouts (18-26)
Úc ⁴⁰	Joey Scouts (6-8)	Cub Scouts (8-10)	Scouts (10½ - 15)	Venturer Scouts (14½-18)	Rover Scouts (18-25)

Bảng 4. Cách tổ chức của các Hội Hướng đạo Quốc gia Hoa Kỳ, Anh, Canada và Úc. (*): Không có nữ đoàn sinh. Ở Hoa Kỳ còn có ngành Exploring cho lứa tuổi 10-20.

BSA có vài điểm khác với hội Hướng đạo ở Anh, Úc và Canada: (1) Hai ngành Ấu và Thiếu chỉ dành cho nam giới. (2) Venturing dành

37 Boys Scouts of America, <http://www.scouting.org/> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

38 Bách khoa Toàn thư mở, The Scouts Association, <http://bit.ly/2onzNPS> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

39 Bách khoa Toàn thư mở, Scouts Canada, <http://bit.ly/2nvxsmB> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

40 Bách khoa Toàn thư mở, Scouts Australia, <http://bit.ly/2onFfIU> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

cho lứa tuổi Thanh và Tráng và từ chương trình từ 2014 đã dựa trên 4 điểm chính: sinh hoạt mạo hiểm, phát triển khả năng lãnh đạo, giúp ích, và phát triển bản thân. (3) Sea Scouts cùng lứa tuổi với Venturing, nhưng tách riêng cho các đơn vị sinh hoạt trên mặt nước. (4) Bốn ngành Thiếu, Venturing, Sea Scouts và Exploring của Hoa Kỳ có lứa tuổi trùng nhau. (5) Exploring tương tự một chương trình huấn nghệ. Mỗi thanh thiếu niên sẽ được một người giàu kinh nghiệm cộng đồng và liên quan tới nghề nghiệp mà mình muốn theo đuổi hướng dẫn.

Exploring nhân mạnh đến 5 điểm: Cơ hội nghề nghiệp, Kỹ năng đời sống, Trách nhiệm công dân, Phát triển tính khí, Kinh nghiệm lãnh đạo. (6) Mỗi đơn vị (đoàn) ở Hoa Kỳ sinh hoạt với 272 Đạo (local councils), không sinh hoạt theo hệ thống Liên đoàn về mặt hành chính.

Anh, Úc và Canada sinh hoạt theo hệ thống Liên đoàn từ Nhi đến Thiếu. Thanh đoàn (Canada, Úc, Anh) và Tráng đoàn (Canada và Úc) có thể sinh hoạt với Liên đoàn, hoặc sinh hoạt với cấp kế tiếp (District ở Anh, hay Area ở Canada). Tráng đoàn ở Anh sinh hoạt với Đạo (District).

Theo “Hướng đạo cho mọi người, Chiến lược 2014-18 của chúng ta”⁴¹, của Hội Hướng đạo Anh Quốc gồm 4 mục tiêu chiến lược chính là

- **Phát triển:** Tiếp tục phát triển như 8 năm vừa qua và mong muốn tất cả thanh thiếu niên tại Anh đều có cơ hội tham gia đời sống Hướng đạo

41 scouts.org.uk/2018, *Scouting For All, Our 2014–18 Strategy*, <http://bit.ly/2nCEvWy> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

- **Bao hàm:** Hướng đạo Anh sẽ cố gắng gỡ bỏ mọi rào cản để tất cả thanh thiếu niên có cơ hội đồng đều tham gia sinh hoạt Hướng đạo.
- **Thiếu niên định hình sinh hoạt Hướng đạo:** Hội Hướng đạo Anh tin chắc giới trẻ có đủ khả năng định hình sinh hoạt và kinh nghiệm Hướng đạo và vì thế đã trao quyền quyết định lại cho huynh trưởng mọi cấp từ địa phương đến quốc gia. “Hướng đạo cho giới trẻ” là lý do để Scouts UK hiện hữu.
- **Gây tác động tích cực đến cộng đồng:** Giúp ích không chỉ là hành động của riêng từng hướng đạo sinh mà còn được tổ chức để cả tập thể Hướng đạo đồng loạt đóng góp. Tuần lễ Cộng đồng với hơn 3.000 Liên đoàn tham dự đã đem lại những hình ảnh tích cực khó quên trong dân chúng ở địa phương.

Hội Hướng đạo Anh đặt ra những chỉ số đo lường hiệu quả (KPI) của các mục tiêu chiến lược nêu trên như sau:

- Sẽ nâng số đoàn sinh toàn quốc lên 500.000 người
- Sẽ có 150.000 người tình nguyện (huynh trưởng)
- Sẽ hoạt động với giới trẻ tại 200 khu vực thiếu kém nhất Anh Quốc
- Sẽ trao quyền quyết định cho giới trẻ để đa số (80%) có thể nói rằng chính họ đã định hình Hướng đạo.
- Làm cho ít nhất 70% công chúng thấy rằng Hướng đạo vẫn thích hợp với xã hội hiện đại hôm nay.
- Mỗi năm, Hướng đạo Anh Quốc sẽ thực hiện 8.000 dự án có phẩm chất cho cộng đồng.

Đặt mục tiêu, lập kế hoạch, thực hiện kế hoạch và cuối cùng kiểm điểm kết quả là tiến trình làm việc mọi người đều biết. Mục tiêu cụ thể, kế hoạch rõ ràng và khả thi, và kết quả đo được sẽ thực tế và dễ thành công hơn những ý tưởng vĩ đại mơ hồ.

Cập nhật cách thu hút giới trẻ và người tình nguyện vẫn đi đôi với việc gìn giữ những giá trị truyền thống. Tổng ủy viên Hội Hướng đạo Anh, Wayne Bulpitt, cho rằng giữ “tâm linh, tín ngưỡng” trong Lời hứa đã góp phần lớn trong việc phát triển phong trào. Mặt khác, giới trẻ ngày nay quan tâm đến an toàn cá nhân nhưng vẫn ưa chuộng những sinh hoạt mạo hiểm ngoài trời, vốn là yếu tố căn bản trong sinh hoạt Hướng đạo từ xưa đến nay.

Báo cáo thường niên 2014-15 của Hội Hướng đạo Anh cho thấy số thành viên tất cả là 547.761 người gồm 436.432 đoàn sinh, 84.226 trưởng, 17.103 thành viên hỗ trợ. Một bản tin khác của The Telegraph cho hay số thành viên của Hướng đạo Anh Quốc tăng gần $\frac{1}{4}$ – hay 100.000 thành viên mới trong 10 năm vừa qua. Một điểm đáng lưu ý khác là nữ giới đã tham gia vào sinh hoạt ở mọi ngành từ năm 1990, và chỉ trong 10 năm vừa qua số thành viên phái nữ đã tăng gần gấp đôi lên đến 128.000 người⁴².

Vài nét sơ lược về sự thành công của Hướng đạo Anh Quốc có thể đã gợi ý cho những người có trách nhiệm lãnh đạo, phát triển phong trào khắp nơi ghi nhận và thử nghiệm – như Scouts Canada, ít nhất đã thực hiện, về mặt trẻ trung và năng động hoá bộ mặt Hướng đạo trước công chúng: năm 2008, trưởng Tổng ủy viên Steve Kent là một hướng đạo sinh 30 tuổi; 2013 Scouts Canada đã trao vai trò Chief Scout cho một nhân vật trong quần chúng thay vì tiếp tục giữ Toàn quyền Canada ở vai trò đó như cả 100 trước.

42 John Bingham, “*Traditional values are secret of our success, say Scouts as membership soars*”, The Telegraph, 02 May 2014, <http://bit.ly/1i4Z2Im> – truy cập 3 tháng 4, 2017

Scouts Canada đã làm gì để ngăn dòng thác đổ?

Đầu năm 2006, trưởng J. Robert Stewart, CEO kiêm Ủy viên Điều hành của Scouts Canada đã phác hoạ 7 hướng chiến lược cho Hội trong 10 năm sắp tới: (1) giữ Scouts Canada cho vẫn thích hợp với xã hội, (2) hỗ trợ trưởng nhiều hơn, (3) tăng cường thông tin về Hướng đạo trong xã hội, (4) để thanh thiếu niên chủ động, (5) tăng cường truyền thông nội bộ, (6) trở nên đa dạng về mặt văn hoá, (7) trở thành tổ chức của trẻ em thế kỷ 21.

Tuy vậy đến năm 2009, trước sự suy giảm thành viên ở mức độ báo động, Ban Công tác Phát triển của SC phổ biến tài liệu “SCOUTING NOW, An Action Plan for Canadian Scouting”. Phần mở đầu viết:

“Từ năm 1997 đến tháng 4 năm 2009, Scouts Canada đã mất đi khoảng 138.000 thành viên, hoặc trung bình 11.500 thành viên mỗi năm. Nếu ước tính dựa trên sự sút giảm trung bình hàng năm này, trong trường hợp xấu nhất, Scout Canada sẽ không còn thành viên vào năm 2017, chỉ trong 8 năm tới.”⁴³

Dĩ nhiên chuyện hoàn toàn biến mất vào năm 2017 là điều rất khó xảy ra, nhưng tiếp tục tuột dốc sẽ gây ra nhiều ảnh hưởng tiêu cực trong hoạt động của Scouts Canada, triệt tiêu hiệu quả của phong trào với xã hội.

43 Scouts Canada, “*SCOUTING NOW, An Action Plan for Canadian Scouting*”, Version 2, July 27, 2009.

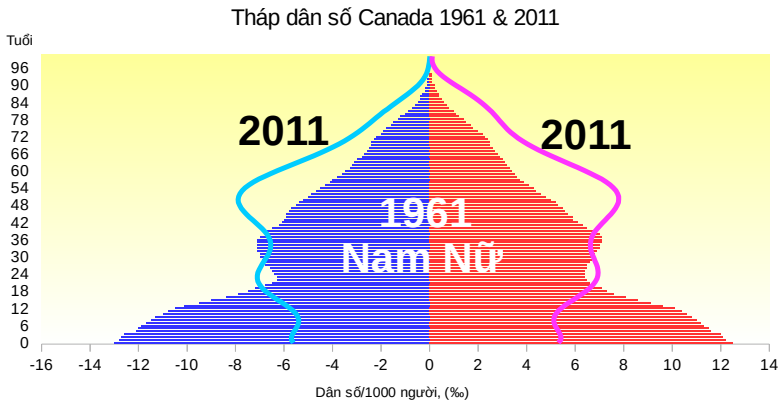
Hành động

Ban Công tác Phát triển cũng đã nhận ra một số nguyên nhân đưa đến tình trạng giảm sút thành viên của SC từ đầu những năm 1980, nhưng quan trọng nhất là sự thay đổi thành phần dân số. Dù dân số Canada tiếp tục tăng trưởng nhưng, một phần của số tăng trưởng đó là ở dân nhập cư (đa số là những người vào khoảng tuổi 30) chứ không phải là kết quả của số sinh sản ở nội địa. Tỉ số sinh sản ở Canada gần 40 năm qua ở mức thấp – 1,78-1,6 cho mỗi 1000 người. *Đồ thị 6*, theo sau, cho thấy hai yếu tố nêu trên và tuổi thọ trung bình cũng tăng khiến Canada trở thành quốc gia của nhiều người lớn tuổi hơn là của thanh thiếu niên.

Thứ đến, dù xã hội Canada có rất nhiều người sinh hoạt tình nguyện giúp đỡ tha nhân (13-50%), nhưng tỉ lệ này ở giới thiếu niên và tráng niên lại rất thấp (4-10%). Dù một mình hay ở hình thức nhóm tình nguyện giúp người khác, thành phần ở lứa tuổi 15-34 vẫn tình nguyện ít thời gian hơn so với người lớn tuổi.

Mặt khác, thanh thiếu niên Canada, đối tượng phục vụ của SC, lại phải mất nhiều thì giờ để học và đi làm hơn trước.

Hướng đạo không ưu hạng mà cũng chẳng độc tôn. Sau hơn một trăm năm dù có mặt khắp nơi trên thế giới nhưng không phải tất cả mọi người đều trân trọng giá trị và đóng góp của phong trào giáo dục không chính thức này như những hướng đạo sinh. Hướng đạo ngày nay đối với phụ huynh chỉ là một trong nhiều, rất nhiều, lựa chọn sinh hoạt cho con em của họ. Hội Hướng đạo Quốc gia hiện nay đang ở trong một thị trường muôn mảnh và cạnh tranh ở mức cao độ. Cho rằng Hướng đạo là ưu việt, về mặt đạo đức hay gì đi nữa, là suy nghĩ chết người.

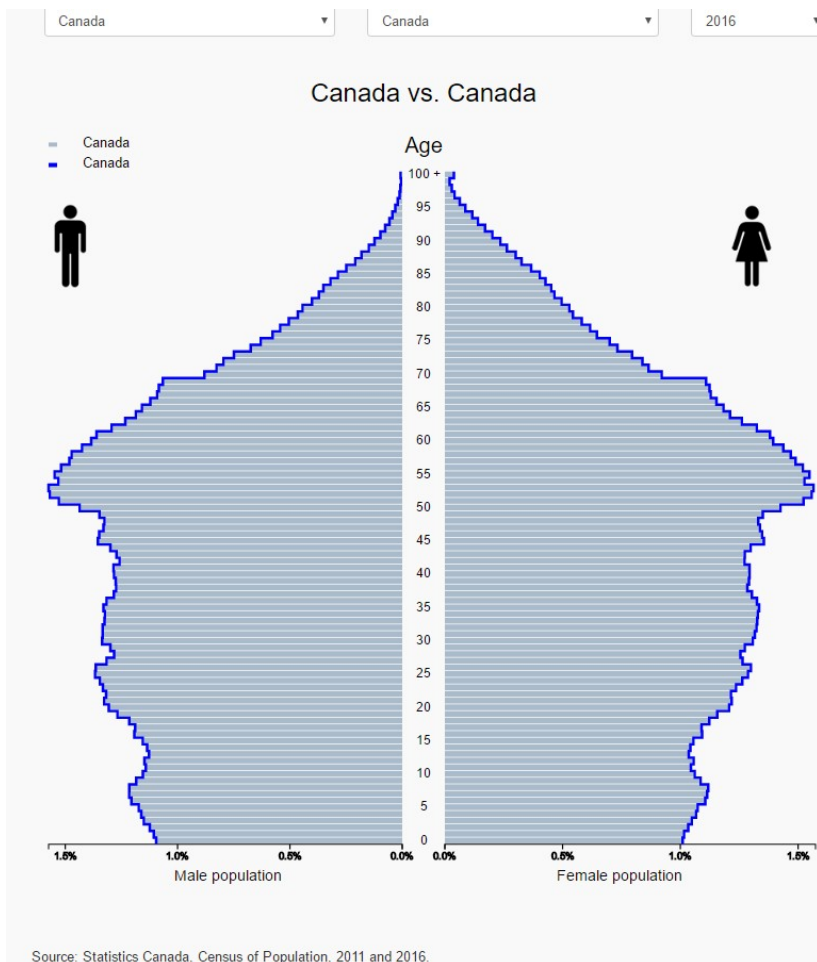

Đồ thị 6: Tháp dân số Canada 1961 & 2011

Đồ thị 6 trên đây sử dụng số liệu của Sở Thống kê Canada⁴⁴. Đáy của tháp dân số 2011 nhỏ hơn 50 năm trước vì tỉ số sinh sản giảm. Thế hệ trẻ bùng nổ (46-65 tuổi vào năm 2011) đã già, nâng bụng của tháp dân số lên cao. Thống kê Canada vừa công bố tháp dân số Canada 2016⁴⁵ cho thấy tỉ số số người trong lứa tuổi 18-30 đã giảm đi trong 5 năm qua. Thêm 50 năm nữa, 2061, lớp người trẻ dưới 25 tuổi lại càng ít hơn nữa.

44 Statistics Canada, “Aging of the Canadian population continues”, <http://bit.ly/2oepoDP> – Truy cập 8 tháng 4, 2017

45 Statistics Canada, “Comparison Age Pyramid”, <http://bit.ly/2pJ8Lm4> – truy cập 1 tháng 5, 2017

Đồ thị 7: Tháp Dân số Canada 2016. Nguồn: Sở Thống kê Canada

Những nguyên nhân khác đưa đến tình trạng giảm sút thành viên của SC là, 1/ sự thay đổi của các tổ chức “vô vị lợi” (lãnh đạo các tổ chức này chuyển trọng tâm sang gây quỹ hơn là chú trọng đến việc

làm của người tình nguyện khiến tinh thần tình nguyện bị giảm sút và méo mó); 2/ bỏ mất vai trò lãnh đạo trong xã hội vì thiếu cập nhật với nhu cầu của nó; 3/ trở thành nhàm chán vì quá thủ cựu, giữ mình; 4/ chưa cập nhật kịp với thời đại số và thế hệ số; 5/ truyền thông nội bộ, và liên hệ với phụ huynh chưa được tối ưu.

Ủy ban này đã đưa ra “Chương trình Hành động” gồm 5 tiêu điểm:

1. **Tạo điều kiện dễ dàng** hơn cho trưởng (mới và cũ) tham gia sinh hoạt về những phương diện huấn luyện, soạn thảo chương trình, thủ tục hành chánh, sử dụng đất trại và những phương tiện vật chất khác, loại bỏ rào cản, miễn niên miễn.
2. **Nâng cao ý thức của công chúng** về Scouts Canada và sở trường của Hướng đạo bằng cách lập trang Web thông tin, đưa ra Sáng kiến Nghiên cứu và Phát triển cho giới trẻ, thay đổi đồng phục, quảng bá, quan hệ, tăng cường truyền thông đa diện đến công chúng.
3. **Nâng cao năng suất tổ chức** bằng tiến tình bổ nhiệm công khai, bảo đảm sự tham dự dân chủ của thành viên, nâng cao khả năng phục vụ và hỗ trợ
4. **Đạt được sự tham gia của đoàn sinh** bằng cách chú trọng vào vai trò của Ủy viên Thanh thiếu niên Vùng, đo tỉ lệ tham gia của đoàn sinh, khai sinh chương trình người phát ngôn cho giới trẻ, nối kết nhiều cơ hội sinh hoạt quốc tế cho giới trẻ, phát triển kỹ năng lãnh đạo cho giới trẻ.
5. **Mời thành viên mới vào sinh hoạt và tìm trưởng mới** tham gia bằng những phát triển và đổi mới hợp tác với các tổ chức bảo trợ, phát triển khối cựu hướng đạo, nghiên cứu mô hình mới cho liên đoàn, hướng đạo cho trẻ em có nhu cầu đặc biệt.

“Chương trình Hành động” trên đây đã được thực hiện từ 2009 đến 2011 với ngân sách 1 triệu đô la Canada⁴⁶.

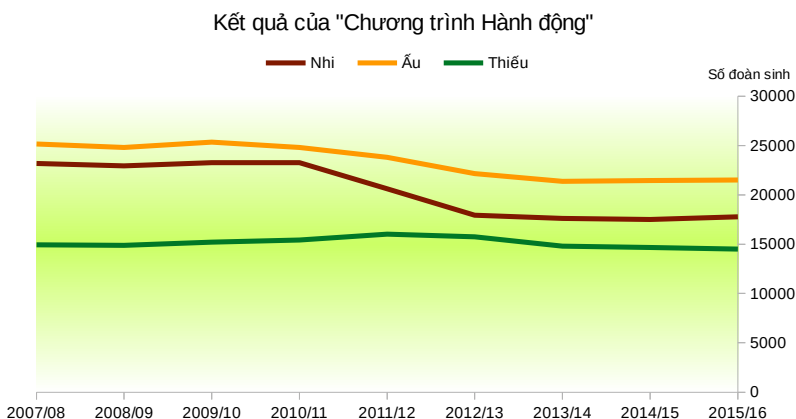
46 CNW, “Scouts Canada designates \$1 million to accelerate its mission for Canadian youth”, <http://bit.ly/2oEC8Gu> – truy cập 4 tháng 4, 2017.

Kết quả

Năm	Nhi	Ấu	Thiếu	Kha/Thanh	Tráng	Trưởng
2006	24648	27526	15808	4799	899	23838
2007	23249	25759	15491	4893	826	23411
2008	23186	25146	14934	4757	794	22849
2009	22931	24806	14867	4952	703	23039
2010	23251	25334	15205	5295	794	23280
2011	23248	24801	15407	5543	897	23672
2012	20622	23795	16014	6107	1104	26873
2013	17925	22158	15736	5971	1149	27898
2014	17598	21367	14788	6191	1062	21437
2015	17512	21450	14661	6114	1520	20717
2016	17765	21512	14505	6038	1618	20756

Bảng 5. Số thành viên của Scouts Canada (2006-2016)

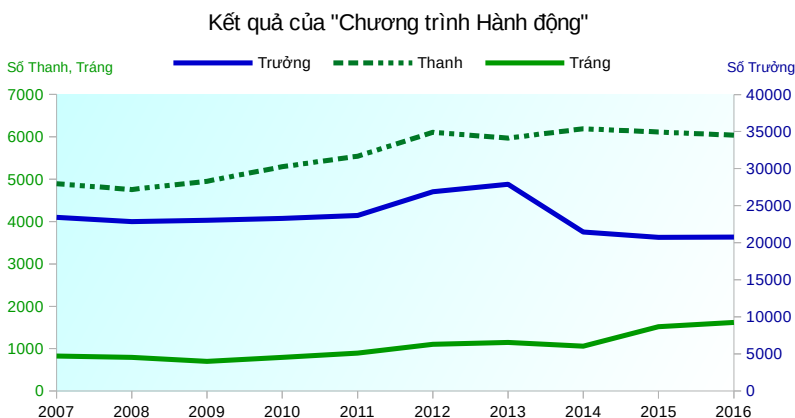
Bảng 5 trên đây cho thấy 7 hướng chiến lược 2006 của Scouts Canada không có hiệu quả sau 3 năm thực hiện. Số thành viên ngành Nhi, Ấu, Thiếu, Tráng và Trưởng tiếp tục giảm sút; số tăng ngành Thanh không đáng kể.

Đồ thị 8: Kết quả “Chương trình Hành động” – Nhi, Ấu, Thiếu

Hai *Đồ thị 8 và 9* cho thấy kết quả của “Chương trình Hành động” 2009 sau bảy năm thực hiện như sau:

1. Ngành Nhi và Ấu giảm sút. Ngành Nhi giảm sút đột biến vào khoảng 2010-13 và giảm nhiều hơn ngành Ấu.
2. Ngành Thiếu giảm sút không đáng kể.
3. Ngành Thanh và Tráng gia tăng.
4. Số huynh trưởng giảm một phần vì mất đoàn sinh ở hai ngành Nhi và Ấu.
5. Trong giai đoạn 2013-16, số đoàn sinh các ngành Nhi, Ấu, Thiếu và Thanh gần như không đổi, trong khi ngành Tráng hơi tăng, và số Trưởng giảm sút một phần vì mất đoàn sinh ở hai ngành Nhi và Ấu trong những năm trước đó.

Đồ thị 9: Kết quả “Chương trình Hành động” – Thanh, Tráng, Trưởng

Scouts Canada xác định “Chương trình hành động” không phải là một kế hoạch chiến lược vĩ đại mà là những bước nhỏ, thực tế, có thể thực hiện được với hy vọng nhiều thành đạt nhỏ từ những cố gắng nhỏ góp chung lại có thể tạo thành những kết quả có tác động tích cực. Nói cách khác, góp gió sẽ thành bão.

Vấn đề Scouts Canada phải giải quyết đã bắt đầu từ gần 30 năm trước và nó cũng không chỉ giới hạn trong lãnh thổ Canada mà là vấn đề của cả phong trào Hướng đạo trên thế giới phản ánh qua những “Ưu tiên Chiến lược” và “Báo cáo Hành động để Phát triển” của văn phòng Hướng đạo Thế giới. Ở Hội nghị Hướng đạo Thế giới lần thứ 40 tại Slovenia, WOSM đã trình bày tài liệu tựa đề “Chiến lược cho Hướng đạo – Tầm nhìn 2023”⁴⁷ (Strategy for Scouting – Vision 2023).

47 WOSM, “Strategy for Scouting – Vision 2023”, 40th World Conference, Slovenia, 2014.

Tầm nhìn 2023 của WOSM là gì? Ở đây chỉ ghi lại ngắn gọn 6 ưu tiên chiến lược:

1. Thanh thiếu niên chủ động tham gia hoạch định đường hướng sinh hoạt của mình.
2. Phương pháp giáo dục không chính thức. Thu hút, huấn luyện người tình nguyện thành trưởng ưu tú.
3. Đa dạng và bao hàm
4. Có tác động tích cực đến xã hội
5. Truyền thông và quan hệ với công chúng
6. Quản trị minh bạch và hiệu quả.

Như thế cho thấy lãnh đạo là tiên liệu. Và muốn tiếp tục là một phong trào hữu ích cho cộng đồng xã hội, bất kỳ tổ chức nào cũng cần phải đi sát với nhu cầu của xã hội, cùng lúc bảo vệ được giá trị truyền thống, để không biến mất như một tổ chức chỉ thích hợp với xã hội ở một thời đại nào đó trong quá khứ.

Chương trình Đoàn sinh tự Huấn luyện

Năm 2010 Mạng lưới Đoàn sinh Quốc gia (National Youth Network, SC) tổ chức hai chương trình huấn luyện sói con và thiếu sinh trở thành người lãnh đạo giỏi. Nội dung huấn luyện nhằm giúp thanh thiếu niên nắm lấy các cơ hội lãnh đạo, nâng cao kiến thức và tự tin trong vai trò lãnh đạo. Các khoá học này là chương trình cụ thể của “Chương trình hành động 2009”. Khoá học cho sói con là FLEX (Fun Leadership Experience, Kinh nghiệm Lãnh đạo Vui) và cho thiếu sinh là FAST (Fun Active Scout Training, Huấn luyện Năng động và Vui cho Thiếu sinh) đều có cùng một điểm chung là *vui*. Các giảng viên của FLEX và FAST không nhất thiết phải là trưởng huấn luyện, mà có thể là các thanh sinh hay tráng sinh hoặc chính thiếu sinh (trong những khoá FLEX) đến trình bày kinh nghiệm và kiến thức của mình với các em nhỏ tuổi hơn.

Trước đó hơn một thập niên Ủy ban Đoàn sinh Quốc gia (National Youth Committee) đã thực hiện chương trình FOCUS (Future Of Canada United in Scouting, Tương lai của Canada Thống nhất trong Hướng đạo), nhằm huấn luyện lãnh đạo cho hai ngành Thanh và Tráng để trình bày trong hội nghị thanh tráng sinh toàn quốc vào năm 1997. Sau đó, thanh tráng sinh tham dự hội nghị được cung cấp tài liệu cần thiết để có thể tự tổ chức huấn luyện lãnh đạo ở địa phương. Điểm đổi mới chính yếu của FOCUS, FLEX và FAST là bất kỳ tráng hay thanh sinh nào cũng có thể đọc tài liệu, trình bày lại với các bạn cùng đoàn, và chỉ cho nhau cách lãnh đạo.

Khái niệm cốt lõi của FOCUS, FLEX và FAST là đoàn sinh cùng học và chỉ cho nhau nhau cách lãnh đạo và khối thực hiện là giới trẻ (National Youth Committee sau đó là National Youth Network)⁴⁸.

48 Scouts Canada, *National Youth Network Training Opportunities*, <http://bit.ly/2nSIZIO> – truy cập 5 tháng 4, 2017

Cuộc thăm dò 2011

Scouts Canada đã có những cuộc thăm dò⁴⁹ trong cũng như ngoài Hội để hiểu nguyên nhân của sự giảm sút thành viên. Những cuộc thăm dò do công ty nghiên cứu thị trường Ipsos Reid thực hiện năm 1998, 1999 đều đưa ra những kết quả tương tự,

Cuộc thăm dò nội bộ năm 1988 cho thấy:

- Scouts Canada được coi là một tổ chức rất có uy tín tạo sinh hoạt tốt cho thanh thiếu niên, cha mẹ của họ và trường.
- Scouts Canada đáng giá vì đã phát triển năng khiếu và giá trị xã hội hữu ích cho thanh thiếu niên bằng những sinh hoạt vui tươi cho trẻ.
- 1/3 thành viên cảm thấy rằng Hướng đạo không thích ứng với tuổi trẻ hiện nay, và 1/3 rất xấu hổ khi nói với bạn bè rằng họ là một hướng đạo sinh.

Cuộc thăm dò thanh thiếu niên và phụ huynh tháng 12, 1998 nhận thấy:

- Trẻ em không biết về sinh hoạt và chương trình của Scouts Canada.
- Cần cho xã hội thấy Scouts Canada là vui tươi và hợp thời.
- Phụ huynh và giới trẻ không thấy rằng sinh hoạt hướng đạo vui nhộn.
- Nhận thức của công chúng về hướng đạo còn thấp.

Cuộc thăm dò những người có thể là thành viên tháng 4, 1999 cho biết:

⁴⁹ Voyager Council, “Background Situation Analysis”, <http://bit.ly/2ni11bc> – truy cập 5 tháng 4, 2017

- Xác nhận những kết quả đã có trước đây – Scouts Canada không phải là một tổ chức thanh thiếu niên hàng đầu; Scouts Canada phải hiện đại hóa khuôn mặt của mình trước công chúng.

Cuộc thăm dò do Ipsos Reid thực hiện⁵⁰ từ 10 tháng 12, 2010 đến 4 tháng 1, 2011 nhằm vào một khối đối tượng khác: đoàn sinh và huynh trưởng không còn sinh hoạt trong những năm 2007, 2008 và 2009. Ipsos Reid đã có 801 thăm dò với phụ huynh cựu đoàn sinh hay với cựu đoàn sinh, và 500 thăm dò với cựu huynh trưởng.

Kết quả

- Nói chung cựu thiếu, thanh và tráng sinh có cái nhìn tích cực về kinh nghiệm Hướng đạo hơn những đoàn sinh chỉ sinh hoạt ở tuổi nhi và ấu.
- Lý do thanh, tráng sinh nghỉ sinh hoạt thường không liên hệ gì với chương trình hướng đạo.
- Đa số phụ huynh đều có cái nhìn tốt về sinh hoạt hướng đạo.
- Đa số, 83%, cựu đoàn sinh đều nghĩ chương trình sinh hoạt tốt nhưng vẫn có thể tốt hơn.

50 Ipsos Reid, “*Scouts Canada Retention Survey, Draft Report, February 25th, 2011*”.

Kinh nghiệm với HĐ	Rất hài lòng (75%)	Rất vừa ý (36%)	Vừa ý (39%)
Không hài lòng với HĐ	Sinh hoạt nhàm chán (23%)	Lãnh đạo (Trưởng) kém (22%)	
Ý kiến của phụ huynh	Con em học hỏi nhiều kỹ năng thực dụng cho đời sống (64%)	Sẽ giới thiệu HĐ với các phụ huynh khác (70%)	
Hài lòng với hướng đạo vì	Sinh hoạt vui (22%)	Đi trại (20%) Có bạn tốt (14%)	Sinh hoạt ngoài trời/trại (12%) Sinh hoạt nói chung (10%)
SC cần làm gì thêm để giữ thành viên lâu hơn?	Chương trình sinh hoạt hấp dẫn hơn (16%)	Sinh hoạt ngoài trời/trại hấp dẫn hơn (11%)	Nhi và Ấu muốn nhiều sinh hoạt ngoài trời hơn những ngành khác (14%)
Lý do nghỉ sinh hoạt HĐ	Hết hứng thú (11%)	Bận sinh hoạt khác (10%)	Quá bận (8%) Bận học (7%)
Lý do nghỉ của thanh, tráng sinh	Ít thời gian hơn (17%)	Dọn đi nơi khác (10%) Bận học (25%)	Quá tuổi (9%) Bận đi làm (12%)
Lý do của nhi, thiếu sinh	Sinh hoạt khác (nhi: 13%; thiếu: 12%)	Bận chơi Hockey (nhi: 6%; thiếu: 5%)	Chán (nhi: 11%; thiếu: 8%)

Bảng 6. Kết quả thăm dò với cựu đoàn sinh hay phụ huynh của cựu đoàn sinh.

Kinh nghiệm với HĐ	Rất hài lòng (87%)	Rất vừa ý (43%)	Vừa ý (44%)
Không hài lòng với HĐ	Lãnh đạo kém (19%)	Thiếu yểm trợ (16%)	Tổ chức kém (9%) Bè phái (7%)
Ý kiến về phong nhậm và huấn luyện trưởng của Scouts Canada	Tốt trong việc chọn trưởng có thể sinh hoạt với trẻ (83%)	Tốt trong việc giúp trưởng có đủ tài liệu (68%)	Tốt trong việc huấn luyện trưởng (70%)
			Tốt trong việc đánh giá và cho ý phản hồi với trưởng (37%)
SC cần làm gì thêm để giữ trưởng lâu hơn?	Yểm trợ trưởng nhiều hơn (10%) Cải thiện chương trình sinh hoạt (7%)	Cải thiện lãnh đạo (8%) Công nhận đóng góp của trưởng nhiều hơn (6%)	Khuyến khích trưởng ở lại dù con họ đã rời đoàn (8%)
Lý do nghỉ sinh hoạt HĐ	Con đã rời đoàn (45%)	Không có phụ tá (14%)	Quá bận (10%) Bận việc sở (8%)

Bảng 7. Kết quả thăm dò với trưởng đã thôi sinh hoạt.

Đề nghị

- *Không cần phải thay đổi quá nhiều ở chương trình* các ngành. Đồng phục, chương trình đẳng thứ và chuyên hiệu không cần thay đổi nhiều; đa số cựu đoàn sinh muốn có nhiều sinh hoạt ngoài trời hơn.
- *Nghiên cứu tìm hiểu những sinh hoạt cạnh tranh.* Dù đã ngưng sinh hoạt Hướng đạo và đang có sinh hoạt khác, đa số cựu đoàn sinh hài lòng với kinh nghiệm Hướng đạo trong quá khứ.
- *Cải thiện chương trình.* Để giữ đoàn sinh, những đơn vị của Scouts Canada cần có nhiều sinh hoạt hứng thú hơn, nhiều sinh hoạt ngoài trời, nhiều kỳ trại hơn.
- *Nguồn trưởng.* Những thanh sinh và tráng sinh đã thôi sinh hoạt là một tập hợp tốt để mời tham gia sinh hoạt trở lại ở vai trò trưởng. Họ đã có nhận thức tốt về sinh hoạt và chương trình Hướng đạo và đa số ngưng sinh hoạt vì những lý do khác, như thiếu thời gian, bận học, v.v..
- *Nguồn trưởng khác.* Phụ huynh có con em trong tuổi sinh hoạt hướng đạo là đối tượng có thể trở thành trưởng giúp đoàn.
- *Khai thác nguồn yểm trợ.* Những trưởng đã ngưng sinh hoạt có thể giúp tìm trưởng mới, giới thiệu và khuyến khích người khác tham gia.

Duyệt lại toàn bộ Chương trình sinh hoạt

Năm 2012, Phó Tổng ủy viên SC phổ biến văn kiện “Duyệt lại Chương trình”⁵¹ ghi lại một số thiếu sót trong sinh hoạt như:

- Thiếu sự tham gia của đoàn sinh
 - Thiếu sự tham gia của trẻ trong việc lập chương trình sinh hoạt.
 - Thiếu áp dụng Hội đồng đoàn (Áu: Sixers’ Council, Thiếu: Court of Honour). 60% sói con không biết hay chưa khi nào tham dự Hội đồng Bầy; tương tự 57% thiếu sinh không biết về Hội đồng đoàn.
 - Thiếu tài liệu huấn luyện Đầu đàn và Đội trưởng.
 - Gần như không có huấn luyện Đầu đàn và Đội trưởng.
- Không có kế hoạch lập chương trình sinh hoạt: Áu, 24%; Thiếu, 22%; Thanh, 23%; Tráng, 23,8%.
- Đoàn sinh muốn tự tạo chương trình cá nhân cho mình: Áu, 59%, Thiếu, 64%, Thanh, 74%, Tráng, 76%.
- Đa số nghĩ rằng con số lý tưởng cho mỗi đoàn (thuộc mọi ngành) là 20 hay ít hơn.
- Đa số đoàn ở mọi ngành đã có sinh hoạt liên kết với một đoàn khác thuộc ngành lớn tuổi hơn, Nhi-Áu, Áu-Thiếu, Thiếu-Thanh, Thanh-Trang. Đa số Tráng sinh cũng có sinh hoạt liên kết với Sói con.
- Cần cải thiện chương trình chuyên hiệu.
- Cần đi trại nhiều hơn, v.v..

Dự án thay đổi chương trình của Scouts Canada, điều chỉnh những thiếu sót và cập nhật với hoàn cảnh mới, dự tính cần 3 năm để hoàn tất và sẽ áp dụng vào đầu niên khoá 2014-2015. Trên thực tế, chương trình và tài liệu mới, kết quả của dự án này, chỉ bắt đầu được áp dụng vào đầu niên khoá 2016-2017 dưới tiêu đề “Đường Canada” (The Canadian Path).

51 Doug Reid, “*Program Review*” Update 2012, V.1

“Đường Canada” (The Canadian Path)

Giai đoạn chuyển tiếp sang “Đường Canada”⁵², từ tháng 8, 2016 đến tháng 6 2017.

1. Dùng tài liệu “Tiêu chuẩn Phẩm chất Chương trình” và xếp đặt sinh hoạt theo 4 mùa.
2. Phát triển khả năng lãnh đạo bằng cách áp dụng Phương pháp hàng đội (Hệ thống làm việc theo nhóm).
3. Dùng Toán lãnh đạo để điều hành mọi sinh hoạt của đoàn trong tất cả năm ngành Nhi, Ấu, Thiếu, Thanh và Tráng. Vai trò của Trưởng ở ngành thanh và tráng chỉ là cố vấn.
4. Luôn luôn dùng chu kỳ “Lập kế hoạch – Thực hiện – Xem lại” cho mọi sinh hoạt (dự án).

Một số tài nguyên và định nghĩa mới

- Web “Đường Canada” Canadianpath.ca, tháng 9, 2016
- Sổ tay điện tử (ebook) cho Thanh sinh và Tráng sinh, tháng 12, 2016
- Toán lãnh đạo đoàn gồm tất cả đoàn sinh thâm niên và ít nhất hai trưởng cố vấn. Danh xưng toán lãnh đạo Nhi là The White Tail Council, và Ấu đoàn là The Howler Council. Toán lãnh đạo Thiếu đoàn gồm tất cả đội trưởng, đội phó và một thiếu sinh lãnh đạo, và Thanh đoàn có Ban điều hành Thanh và Tráng đoàn gồm Chủ tịch, Thư ký, Thủ quỹ, Thủ cụ (có thể thêm bớt tùy đoàn).
- App Mạo hiểm Ngoài trời (Outdoor Adventure), May 2017.
- Scouts Canada đã thay đổi “ngôn ngữ” khi đổi lại tên ngành, cả 5 đều có từ Scout: Beaver Scouts (Nhi), Cub Scouts (Ấu) Scouts (Thiếu), Venturer Scouts (Thanh) và Rover Scouts Tráng.)

52 Scouts Canada, *The Canadian Path*.

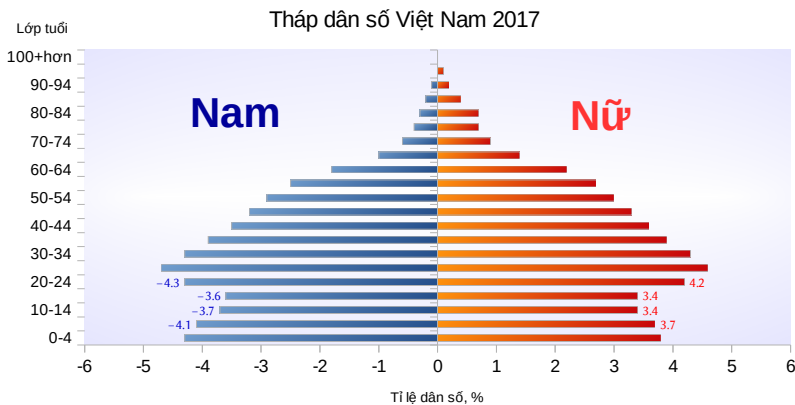
<http://www.scoutinglife.ca/canadianpath/> – truy cập 6 tháng 4, 2017

Minh hoạ 1: Giai đoạn chuyển tiếp sang “Đường Canada” (2016-2017)

Những bài học và trường hợp Hướng đạo ở Việt Nam

Sau một thế kỷ phong trào Hướng đạo đã và đang thay đổi một số hình thức trong chương trình sinh hoạt, cách tổ chức, và cách hoạt động để thích ứng với xã hội hiện đại. Quan sát tiến trình biến đổi không ngừng ở Canada và ba quốc gia khác đã có lịch sử Hướng đạo lâu dài và liên tục là Anh, Úc và Hoa Kỳ, chúng ta có thể rút ra một số bài học thích hợp cho sự phát triển Hướng đạo ở Việt Nam.

Đồ thị 10: Tháp dân số Việt Nam 2017

Hiển nhiên, Hướng đạo ở Việt Nam có nhiều điểm không giống như Hướng đạo tại Hoa Kỳ, Anh, Úc, hay Canada. Tuy nhiên, so với những quốc gia đó, tháp dân số của Việt Nam⁵³ cũng tương tự; nghĩa

53 Population Pyramids of the World from 1950 to 2100 (Nguồn: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. World Population Prospects: The 2015 Revision. (Medium variant)),

là tỉ lệ thiếu niên ngày nay so với 40-50 năm trước đã giảm đi rất nhiều. Tỉ lệ thanh thiếu niên (5-24 tuổi) năm 2017 là 21,9% dân số (11,4% nam, 10,5% nữ) so với năm 1975 là 33,2% dân số (16,5% nam, 16,7% nữ).

Một cách tương đối, có thể nói Hội Hướng đạo Hoa Kỳ bảo thủ nhất về mặt tổ chức, đồng thời có những ngành sinh hoạt đặc biệt (Sea Scouts và Exploring), khác với sinh hoạt truyền thống. Hướng đạo ở ba nước Anh, Úc, Canada có mô hình tổ chức lãnh đạo và sinh hoạt tương đối giống nhau.

Sau đây là một số những thay đổi đã và đang được áp dụng trong bốn hội Hướng đạo Quốc gia ở châu Úc, châu Âu và châu Mỹ.

Những bài học

Một số thay đổi đang thực hiện trong Hội Hướng đạo ở Hoa Kỳ, Anh, Úc và Canada được liệt kê sau đây không theo một thứ tự nào:

- Giữ giá trị truyền thống của phong trào
- Thích ứng với thời đại số và thế hệ số
- Xác định nam nữ bình quyền
- Quan tâm đến sĩ số nữ đoàn sinh
- Hướng đạo cho mọi người
- Trẻ trung hoá ban lãnh đạo Hội
- Thực sự trao quyền cho giới trẻ ở đơn vị đoàn
- Nâng cao hiệu năng của tổ chức
- Đẩy mạnh hoạt động giới thiệu Hướng đạo đến công chúng
- Thực hiện các dự án đem lại kết quả cụ thể và tích cực đối với cộng đồng.

Tất cả đều là những thay đổi trong nội bộ của tổ chức và sinh hoạt. Hai điểm sau cùng là cố gắng thực hiện với công chúng và xã hội.

<http://bit.ly/2oXVRkF> – truy cập 8 tháng 4, 2017.

Trường hợp Hướng đạo ở Việt Nam

Hiện nay Việt Nam không có Hội Hướng đạo Quốc gia được WOSM công nhận. Vì thế, chữ “Hướng đạo ở Việt Nam” trong tài liệu này được dùng để chỉ các nhóm sử dụng Lời hứa và Luật Hướng đạo, với nhiều phiên bản khác nhau, trong sinh hoạt của mình.

Sau đây là số liệu thành viên của Hội Hướng đạo Việt Nam do WOSM cung cấp⁵⁴.

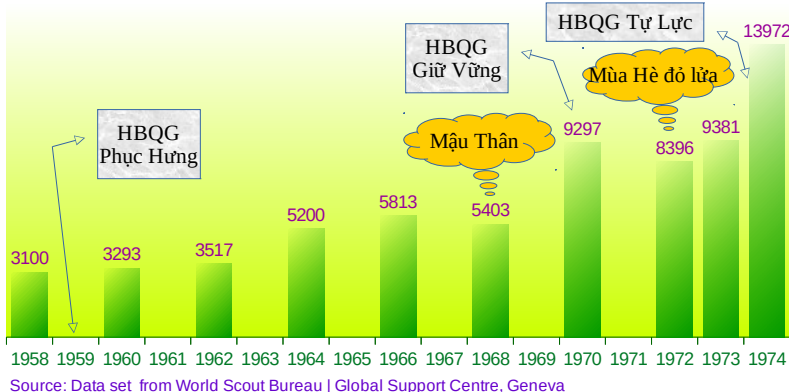
Năm	Số thành viên
1957	
1958	3100
1959	
1960	3293
1961	
1962	3517
1963	
1964	5200
1965	
1966	5813
1967	
1968	5403
1969	
1970	9297
1971	
1972	8396
1973	9381
1974	13972

Bảng 8. Thành viên của Hội Hướng đạo Việt Nam (1957-1974)

Source: World Scout Bureau, Global Support Centre, Geneva

54 WOSM Census Data Set 1957-1974 Vietnam, NSO of WOSM, World Scout Bureau, Global Support Centre, Geneva.

Số thành viên của Hội Hướng Đạo Việt Nam (1958-1974)

Đồ thị 11: Số thành viên Hội Hướng đạo Việt Nam (1957-1974)

Hội Hướng đạo Việt Nam (1974)						
	Số đoàn	Đoàn sinh	Trưởng	Tổng số	Trưởng/Đoàn	ĐS/Trưởng
Ấu	145	2758	595	3353	4.1	4.6
Thiếu	246	5265	847	6112	3.4	6.2
Kha	70	1332	277	1609	4.0	4.8
Tráng	94	882	134	1016	1.4	6.6
Tổng số	555	10237	1853	12090		

Bảng 9. Thống kê về thành viên Hội Hướng đạo Việt Nam (1974)⁵⁵

55 DCC Cờ Yêu Đời Tôn Thất Đông (Soạn giả), “Lịch sử Hướng đạo Việt Nam”, Tái bản lần 3, Tủ sách Huấn luyện Miền II, Hướng Đạo Cần Thơ phát hành 2006, trang 36.

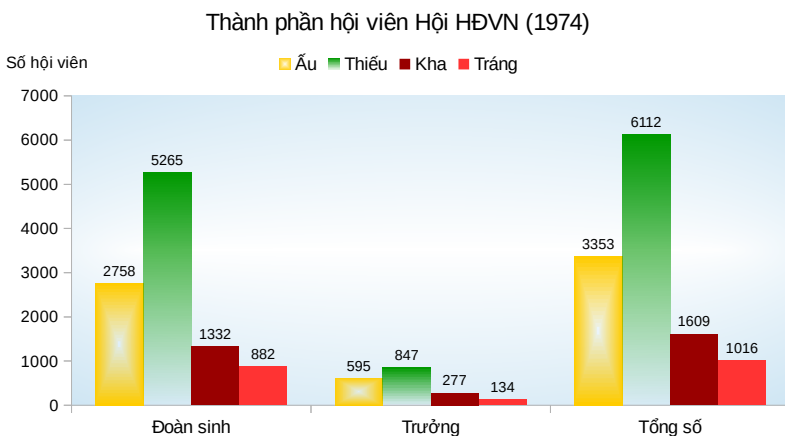
Trong *Bảng 9* trên đây, trừ hai cột tỉ số (Trưởng/Đoàn) và (ĐS/Trưởng), và cột và hàng Tổng số, còn lại là số liệu trích từ cuốn “Lịch sử Hướng đạo Việt Nam” do trưởng Tôn Thất Đông biên soạn, và Hướng đạo Cần Thơ phát hành ấn bản lần 3, năm 2006.

Tuy nhiên, trang 35 của tài liệu này lại ghi “*Tổng số: 12.432 hội viên gồm có Trưởng: 2.195...*”

Tổng số hội viên và tổng số trưởng trong câu này nhiều hơn con số trong *Bảng 9* là 342 người. Phải chăng trong nhiệm kỳ 1974, Hội Hướng đạo Việt Nam có 342 trưởng (16% tổng số trưởng) không trực tiếp sinh hoạt với đoàn sinh, như các trưởng trong Ban Chấp hành và ở cấp Miền, Châu, Đạo...?

Ngoài ra, tổng số hội viên ghi trong tài liệu trên (12.090 hay 12.342) cũng khác với con số Hội Hướng đạo Việt Nam đã báo cáo với WOSM trong *Bảng 8* là 13.972 hội viên.

Trong suốt thời gian là một Hội Quốc gia Thành viên (National Scout Organisations, NSO) của WOSM số thành viên của Hội Hướng đạo Việt Nam phát triển 450%, từ hơn 3000 tăng lên đến gần 14.000 thành viên với 3 kỳ trại Họa bạn toàn quốc, Phục Hưng 1959, Giữ Vững 1970 và cuối cùng là Tự Lực 1974.

Đồ thị 12: Thành phần Hội viên Hội Hướng đạo Việt Nam 1974

Dấu vết chiến tranh hiện rõ trên *Đồ thị 10*, Hội Hướng đạo Việt Nam giảm số thành viên ở hai năm 1968 và 1972 khi chiến tranh bùng nổ khốc liệt. Chiến tranh dẫn đến xáo trộn trong cuộc sống và người dân phải đi lánh nạn khiến cho nhiều đoàn sinh không thể tiếp tục sinh hoạt. Mặt khác, một số trưởng phải nhập ngũ nên đơn vị của họ dần dần giải tán vì không có ai thay thế.

Dân số Việt Nam Cộng hoà⁵⁶ năm 1974 khoảng chừng 19.582.000 người. Như vậy, năm 1974 ở Việt Nam tỉ lệ dân số tham gia sinh hoạt Hướng đạo là 0,71%, so với Canada là 1,14% lúc gần đỉnh cao thứ nhì. Và nếu thực sự số thành viên và thân hữu tham dự kỳ trại Giữ Vững 1970 là hơn 8.000 người (phỏng đoán khoảng 80% tổng số hướng đạo sinh Việt Nam dự trại), và kỳ trại Tự Lực 1974 là hơn 4.000 người (khoảng 30% hướng đạo sinh VN dự trại), thì đó là

⁵⁶ Bách khoa Toàn thư mở, *South Vietnam*, <http://bit.ly/2pqhnel> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

những kỷ lục đáng nể. Năm 1977 Scouts Canada tổ chức Hội bạn Quốc gia lần thứ 4 ở Prince Edward Island, có 16.000 người, gần 6% thành viên, tham dự.

Hơn bốn mươi năm sau tại Việt Nam có hàng ngàn người, tuyệt đại đa số ở miền nam vĩ tuyến 17, sinh hoạt Hướng đạo.

Tên nhóm HĐ	Đoàn sinh			Trưởng			ĐS/ Tru ởng	Số người sinh hoạt HĐ
	Nam	Nữ	Tổng số	Nam	Nữ	Tổng số		
BĐHHĐVN	3240	2219	5459	409	192	601	9	6.060
HĐLTT			300			30	10	330
GĐHĐXH ⁵⁷			500			50	10	550
Châu Gia Định ⁵⁸								800
Châu Truyền thống								300
Tổng số								8.040

Bảng 10. Số người sinh hoạt Hướng đạo tại Việt Nam hiện nay (tháng 4, 2017)

Tập thể hướng đạo ở Việt Nam hiện thời đang ở một hoàn cảnh rất khác với một hội Hướng đạo quốc gia ở một xã hội dân chủ và đã phát triển. Hiện có tất cả 5 nhóm Hướng đạo đang sinh hoạt tại Việt Nam. Dưới đây là những số liệu do trưởng Nguyễn Thái Hùng, Đạo

57 Theo số liệu của Trưởng Nguyễn Hùng Quốc Dũng thông báo cho Trưởng Nguyễn Thái Hùng ngày 18/4/2017.

58 Theo số liệu của Châu Trưởng Vương Thới Trung cung cấp thì số hướng đạo sinh và thân hữu (cựu hướng đạo sinh đã lớn tuổi không sinh hoạt với đơn vị nhưng chủ nhật thì mặc đồ Hướng đạo ra sân Tao Đàn giao lưu với nhau) khoảng 800 người. Nhóm này sinh hoạt theo quy trình 1946.

Cần Thơ, BĐHHĐVN, cung cấp, về số người hiện đang tham gia sinh hoạt Hướng đạo tại Việt Nam.

1. BĐHHĐVN là chữ viết tắt tên của nhóm thứ nhất, Ban Điều hành Hướng Đạo Việt Nam (Vietnam Scouts). Số liệu trong hàng này trích từ danh sách thành viên đóng niên liễm năm 2016 của Khối Quản trị BĐHHĐVN.
2. HĐLT là chữ viết tắt tên của nhóm thứ hai, Hướng đạo Liên tỉnh thành (Vietnam Scout National Council). Nhiệm kỳ participant do Bs Nguyễn Thiện Khánh làm Chủ tịch.
3. GĐHĐXH là chữ viết tắt tên của nhóm thứ ba, Gia đình Hướng đạo Xuân Hoà.
4. Châu Gia Định gồm hai Đạo Phiên An và Cửu Long. Hai Đạo này trước 1975 thuộc Châu Bình Triệu⁵⁹. Nhóm này sinh hoạt với quan điểm dùng quy trình 1946 làm “căn cứ pháp lý” để kiến nghị với chính phủ hiện thời về việc chính thức công nhận phương pháp giáo dục thanh thiếu niên⁶⁰.
5. Châu Truyền thông là tên của những đoàn hướng đạo tách ra từ BĐHHĐVN. Có khoảng 300 người sinh hoạt Hướng đạo (chỉ là con số ước tính).

Kể từ đầu thập niên 1990 đến nay Hướng đạo ở Việt Nam đã huấn luyện được hơn 1000 huynh trưởng qua những khoá Huy hiệu Rừng (HHR) và Dự bị HHR.

59 DCC Cò Yêu Đời Tôn Thất Đông (Soạn giả), “*Lịch sử Hướng đạo Việt Nam*”, Tái bản lần 3, Tủ sách Huân luyện Miền II, Hướng Đạo Cần Thơ phát hành 2006, trang 35-39.

60 “Ngày 7 tháng 2 năm 1946 Bộ Nội vụ Chính phủ Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa đã có quyết định công nhận Hội Hướng đạo Việt Nam được hoạt động trên toàn lãnh thổ và không giới hạn thời gian. Đến ngày 31 tháng 5 năm 1946 Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chính thức nhận lời làm Hội trưởng danh dự của Hội Hướng đạo Việt Nam.” Trích “Kiến nghị về việc chính thức công nhận phương pháp giáo dục thanh thiếu niên theo quy trình 1946 của Hội Hướng đạo Việt Nam”, Hà Nội, 15 tháng 5, 2012.

<http://bit.ly/2o9w8WR> – truy cập ngày 12 tháng 4, 2017.

Cuộc vận động của nhóm “Quy trình 1946” để chính phủ nước CHXHCNVN công nhận và cho phép Hướng đạo sinh hoạt đến nay gần 25 năm không có kết quả.

Đến 2015 có một nỗ lực khác do các trưởng của WOSM khu vực châu Á Thái Bình Dương (APR) và ASARC (ASEAN Scouts Association for Regional Cooperation) hợp tác, kêu gọi các nhóm Hướng đạo đang sinh hoạt tại Việt Nam cùng ngồi lại để tìm đồng thuận tái lập Hội Hướng đạo Việt Nam và vận động với chính phủ hiện tại công nhận nó là một tổ chức dân sự hợp pháp để sau đó sẽ xúc tiến việc trở thành thành viên (NSO) của WOSM. Nỗ lực này đã kêu gọi được BDHHĐVN và HDLTT cùng làm việc trong một Nhóm Công tác với “*Lộ trình (bảy bước) hướng dẫn việc thành lập Hội Hướng đạo Quốc gia Việt Nam và tìm kiếm sự công nhận của Chính phủ Việt Nam*”⁶¹. Sau khi hoàn tất hai bước đầu là soạn Dự thảo Hiến chương thành lập Hội Hướng đạo Quốc gia Việt Nam và dàn xếp cho một nhóm thuộc ASARC và APR gặp gỡ chính quyền, dự án này không thấy tiến triển gì nữa. Cả bốn bên APR, ASARC, BDHHĐVN và HDLTT đều không có thông báo gì thêm về diễn tiến ở các bước kế tiếp của “Lộ trình 7 bước” từ 2015 đến nay.

Mặt khác, Tổ chức Phong trào Hướng đạo Thế giới (WOSM) vẫn ghi nhận Việt Nam là một trong 27 quốc gia có thể có Hội Quốc gia Thành viên (NSO). Năm quốc gia không có hướng đạo là Andorra, Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, Cuba, Dân chủ Cộng hoà Nhân dân Triều Tiên và Dân chủ Cộng hoà Lào⁶².

61 Giúp Ích, “Seven point Road map for the establishment of the Vietnam National Scout Association and to seek Government recognition”, <http://bit.ly/2pTLvM> – Truy cập 2 tháng 4, 2017.

62 WOSM, *National Scout Organization*, <https://www.scout.org/worldwide> – truy cập 12 tháng 4, 2017.

Nhìn chung sinh hoạt Hướng đạo tại Việt Nam hiện phân mảnh và phức tạp, chưa kể đến những trở ngại do những động lực từ bên ngoài. Tuy nhiên với những bài học và kinh nghiệm của Hoa Kỳ, Anh, Úc và Canada khối lãnh đạo Hướng đạo Việt Nam hiện nay có thể uyển chuyển sử dụng để tiếp tục phục hưng, giữ vững và phát triển phong trào. Tuy nhiên, công thức hay mô hình nào cũng vậy, cần phải thích hợp, uyển chuyển theo hoàn cảnh xã hội và môi trường địa phương để có thể đem lại thành công.

Sau đây là một số kinh nghiệm có thể áp dụng với Hướng đạo ở Việt Nam.

(1) Hướng đạo cho mọi người

“Cho mọi người” ở đây có nhiều nghĩa. Một là mọi người không phân biệt văn hoá (dân nhập cư, dân bản xứ), không phân biệt tôn giáo (bất kỳ tôn giáo nào và cả những người không có tôn giáo), không phân biệt mọi loại giới tính lựa chọn giới tính, không phân biệt khiếm khuyết về thể lực hay trí lực, không phân biệt giàu nghèo v.v.. Như đã đề cập trước đây, BSA tương đối bảo thủ hơn Scouts Canada và Hướng đạo Anh Quốc trong lĩnh vực này.

Hoa Kỳ là một nước đa chủng tộc, đa văn hoá, có nhiều tôn giáo khác nhau với những phát triển phức tạp, và các tổ chức bảo trợ mạnh mẽ của Hội Hướng đạo Hoa Kỳ có tiếng nói khá quan trọng trong việc quy định đường hướng và sinh hoạt của họ. BSA chỉ chấp nhận thanh thiếu niên đồng tính là thành viên năm 2013, và người lớn đồng tính ở vai trò trưởng⁶³ năm 2015, và không nhận nữ hội viên dưới 14 tuổi. Hội Hướng đạo Úc, Anh và Canada không có những phân biệt đối xử này.

63 Alison Wilkinson, “Boy Scouts Lifts Its Ban on Gay Troop Leaders”, Second Nexus, July 27, 2015 <http://bit.ly/2p4yDGH>, – truy cập 5 tháng 4, 2017.

“...xoá bỏ phân biệt đối xử đối với các nhóm chủng tộc, giới tính, dân tộc, khả năng tài chính, khuynh hướng tình dục, tôn giáo, khuyết tật hoặc tuổi tác” là một đoạn trích từ “Chính sách công bằng xã hội và đa dạng” trong “Nội lệ, Chính sách, và Thủ tục” của Scouts Canada⁶⁴. Hội nghị Nam và Nữ Hướng đạo Châu Âu năm 2001 đã có nghị quyết 05/2001 yêu cầu tất cả Hội (Nam Nữ) Hướng đạo Quốc gia châu Âu không xem tình dục đồng giới là lý do cho bất kỳ hình thức phân biệt đối xử nào trong hay ngoài sinh hoạt Nam Nữ Hướng đạo⁶⁵.

Một đề tài tranh cãi dai dẳng trong cộng đồng Hướng đạo ở nhiều nơi trên thế giới, kể cả ở Hoa Kỳ và Việt Nam, là vấn đề “tín ngưỡng, tâm linh” trong Lời hứa. Tín ngưỡng và vô tín ngưỡng, có tôn giáo và vô tôn giáo, hữu thần và vô thần, đã là nguyên cớ, thật hay giả, gây chia rẽ nội bộ không đáng có ở nhiều nơi, và cũng thể là một trong những nguyên nhân chính khiến Hướng đạo Việt nam đến nay vẫn chưa là một tổ chức dân sự chính thức được phép hoạt động trong nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. Có thể nhiều người của chế độ hiện nay dị ứng với tôn giáo, và nhiều thứ khác, chẳng hạn như những định nghĩa về hoà bình (diễn tiến hoà bình), nhân quyền và dân chủ?

Anh quốc, nơi phát sinh ra phong trào Hướng đạo, từ lâu đã có giải pháp cho những vấn đề tương tự. Từ năm 1942, Scouts UK đã chấp thuận một phiên bản Lời hứa khác dành cho hội viên không mang

64 Scouts Canada, *By Law, Policies and Procedures, Section 1003*, <http://bit.ly/2o12i1S> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

65 Eduard Vallory, *“Global Citizenship Education: Study of the ideological bases, historical development, international dimension, and values and practices of World Scouting”*, Universitat Pompeu Fabra, Department of Political and Social Sciences, Barcelona, Spain. Ph.D. Thesis, October 2007. Trang 287-289.

quốc tịch Anh và không muốn tuyên thệ “trung thành với Vua” nước Anh:

“Tôi xin lấy danh dự hứa cố gắng hết sức làm bổn phận với Thượng đế [tâm linh, tín ngưỡng], với quốc gia hiện cư, giúp đỡ mọi người, và tuân theo Luật Hướng đạo.”

Năm 2013, để thể hiện rõ chính sách Hướng đạo cho mọi người và cụ thể là chính thức nhận người vô thần tham gia phong trào, Hội Hướng đạo Anh lại công bố thêm một phiên bản Lời hứa khác nữa:

“Tôi xin lấy danh dự hứa cố gắng hết sức gìn giữ các giá trị Hướng đạo, làm nhiệm vụ với Nữ Hoàng, giúp đỡ mọi người và thực hành Luật Hướng đạo.”

Người không có tôn giáo có thể tuyên hứa bằng Lời hứa mới này để trở thành hội viên của Hội Hướng đạo Anh, trong khi đó ý nghĩa và tầm quan trọng của Lời hứa cũ vẫn không đổi.

Ý nghĩa cốt lõi của Lời hứa vẫn không thay đổi. Phiên bản mới này của Lời hứa vẫn gắn bó chặt chẽ với các giá trị của Phong trào Hướng đạo, đó là tính liêm chính, lòng tự trọng và tôn trọng tha nhân, sự quan tâm đến thế giới xung quanh, đức tin, và chung sức hợp tác với mọi người⁶⁶.

Lời hứa cũ không cứng nhắc – về mặt tâm linh, tín ngưỡng – như đã bị hiểu lầm. Thí dụ, nhóm chữ “duty to God” hay “to love God” (trong lời hứa của Hải Ly) là bổn phận đầu tiên trong ba bổn phận của Nguyên lý Hướng đạo được định nghĩa là “tuân theo những

66 Công hay diều, “*Hướng đạo và niềm tin*”, Scouts Abound, Nov. 8, 2013, <http://bit.ly/2oVBaX6> – truy cập 5 tháng 4, 2017.

nguyên tắc tâm linh, trung thành với tôn giáo dẫn dắt chúng và từ đó nhận làm bổn phận”⁶⁷. Định nghĩa “bổn phận với Thượng đế” này không có từ “Thượng đế” hoàn toàn thích hợp với những tôn giáo không phải một thần (non-monotheistic) như Ấn độ giáo hay những tôn giáo không có thần cá thể (personal God).

Lời hứa của Hội Hướng đạo Việt Nam ngày trước đã dùng nhóm chữ “làm bổn phận với tín ngưỡng tâm linh” một cách khéo léo và súc tích.

(2) Giữ giá trị truyền thống của phong trào

Mục đích, Nguyên lý và Phương pháp Hướng đạo vẫn là cốt lõi của phong trào, nhưng hình thức và phương tiện thực hiện cần đổi mới để có thể tiếp cận giới trẻ. Phương pháp Hàng đội vẫn thích hợp trong việc giáo dục và thu hút thanh thiếu niên, và các hội Hướng đạo đang cố khuyến khích các đơn vị tổ chức sinh hoạt ngoài thiên nhiên nhiều hơn để đáp ứng yêu cầu của thành viên.

Đây có lẽ là một trong những dự án rất dễ thực hiện đối với Hướng đạo tại Việt Nam. Những hướng đạo sinh ngày trước đã tham dự trại huấn luyện đội trưởng hay trại huấn luyện đầu đàn bây giờ đều đã hơn 50 tuổi. Số khăn Gilwell và gỗ rừng hiện nay ở Việt Nam có thể đã ở mức đủ (hay quá đủ)? Thay vì ghi tên học huy hiệu rừng, những trưởng lớn tuổi có kinh nghiệm hiện đang sinh hoạt có thể dùng nguồn lực đó để tổ chức huấn luyện cho thế hệ tương lai. Như vậy những đội trưởng nhất, đội trưởng, đội phó, đầu đàn nhất, đầu đàn, thứ đàn của thế hệ hôm nay sẽ trở thành những thiếu niên tự tin hơn,

67 World Scout Bureau, “Fundamental Principles, The basic ideas underlying the Scout Movement”, *ibid*.

có khả năng cầm đội, dẫn đàn (lãnh đạo) giỏi hơn, để mai kia sẽ trở lại phát triển phong trào với vai trò huynh trưởng.

Đào tạo người trẻ, và rất trẻ, để kế thừa cũng chính là giữ gìn giá trị truyền thống. Điều này nằm trong kế hoạch mà bất kỳ tổ chức nào cũng phải có nếu muốn bền vững. Nhớ lại thời là đội sinh nhất đi trại huấn luyện đội trưởng của Đạo, người viết bài này có lẽ chỉ nhìn thấy vài khăn quàng Gilwell. Dường như kinh nghiệm ở trại đội trưởng dễ đi sâu vào tâm thức và từ đó trở thành những giá trị truyền thống của cá nhân nói riêng, và của tổ chức nói chung, hơn là kỷ niệm ở các khoá huy hiệu Rừng.

Minh hoạ 2 Đội kiểu mẫu, Thiếu đoàn Kiên Giang, Trại huấn luyện Đội trưởng, Đạo Đông Thành, Châu Gia Định, HDVN (Đội Bs. Tín, 1968)

Cắm trại, hướng đạo sinh nào lại không mong đi trại với bạn, với đoàn. Những kỳ họp bạn lớn ở Việt Nam trong những năm gần đây cho thấy các trường không thiếu khả năng thực hiện những sinh hoạt này. Tuy nhiên những kỳ họp bạn quy mô không hẳn là yếu tố chính để phát triển đoàn sinh. Trên thực tế, đoàn sinh sẽ phát triển nhanh và nhiều ở những kỳ trại đoàn, trại liên đoàn hay lớn lắm là trại đạo, là những sinh hoạt dễ thực hiện thường xuyên. Ngoài ra, đội trưởng và đội phó đã được huấn luyện có thể và nên tự tổ chức trại cho đội của mình. Và có lẽ những kỳ trại như vậy cũng ít “làm phiền” hay khiến những người có quyền phải “bận tâm” đến nỗi phải đến giải tán. Giá trị truyền thống của một tổ chức được thành hình và giữ gìn từ đơn vị nhỏ nhất và quan trọng nhất của nó; trong phong trào Hướng đạo, đó là các đội và dàn với các đội trưởng, đầu dàn và đội sinh, dàn sinh.

(3) Thích ứng với Thời đại Số và Thế hệ Số

Bốn hội Hướng đạo Anh, Úc, Canada và Hoa Kỳ đã có những trang mạng để thông tin, và để lưu trữ tài liệu điện tử. Từ nhiều năm qua, hệ thống ghi danh, quản trị hành chánh của những hội Hướng đạo quốc gia này đã được số hoá. Dùng mạng Internet để quản trị hành chánh là một bước tiến bộ không thể không có.

Thành viên của của những hội Hướng đạo Hoa Kỳ, Anh, Úc, và Canada đã dùng một số “app” trong sinh hoạt và những công việc quản trị trước kia phải dùng sổ sách. Một số nhỏ những phần mềm này là tài sản của hội Hướng đạo như “Scoutbook” của BSA, “Scouts Oz App” của Hướng đạo Úc, “Outdoor Adventure” của SC, “My Badges” của Scouts UK.

Thí dụ, Scoutbook của BSA (từ 2015) có thể dùng để theo dõi tiến bộ của từng đoàn sinh về đẳng thứ, chuyên hiệu, trình độ huấn luyện của

trưởng trong đoàn, gửi hình ảnh, video clip, tin nhắn cho mọi người, lập và theo dõi kết quả chương trình sinh hoạt. Tóm lại, app Scoutbook giúp cho trưởng và đoàn sinh dành nhiều thời giờ cho sinh hoạt hơn vì đã tối ưu hoá được việc quản trị hành chánh, sổ sách.

Ngoài ra còn có cả một danh mục app (phần lớn không phải là tài sản của các hội Hướng đạo) mà trưởng và đoàn sinh nhiều nước đã dùng vì tiện ích của chúng như “Boys’ Life magazine”, “Scouting Magazine” để đọc tạp chí Hướng đạo Mỹ, “Knot 3D” học nút dây, “Geocaching” trò chơi tìm kho tàng theo lộ trình bằng hệ thống định vị toàn cầu, “Starwalk” học về những chòm sao, “First Aid by American Red Cross” thay cho sổ cứu thương, “Audubon Bird Guide: North America”, “Merlin Bird ID by Cornell Lab of Ornithology” dùng để nhận dạng chim, “Camp Scout!” dùng để lập chương trình đi trại, “Weather Underground” xem thời tiết giúp việc lập lịch sinh hoạt ngoài trời, “PeakFinder Earth” học về núi đồi ở địa phương, “LeafSnap” để nhận ra tên cây bằng cách nhận diện lá, và “Campfire Songs” thay cho sổ bài hát, v.v.

Cạnh đó còn có các chuyên hiệu viết app (programming⁶⁸) của BSA và SC cũng như ở các nước khác đã đưa STEM⁶⁹ (Science, Technology, Engineering, Math – Khoa học, Công nghệ, Kỹ thuật, Toán) vào sinh hoạt hướng đạo cũng như hướng dẫn hướng đạo sinh

68 Eric Silva, “BSA Programming Merit Badge STEM”, Hawk Mountain Council STEM Day 2016, <http://bit.ly/2o1qcv3> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

69 Scouts Canada, *The Canadian Path, STEM*, <http://www.scoutinglife.ca/canadianpath/about/stem/> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

sử dụng mạng một cách an toàn như chương trình Cyber Chip⁷⁰ của BSA.

Đây là cơ hội để các thanh, tráng sinh và trưởng trẻ có thể đóng góp nhiều vào chương trình hiện đại hoá sinh hoạt hướng đạo tại Việt Nam, thay vì chỉ có “Flappy Bird” gây nghiện cho giới trẻ.

(4) Xác định nam nữ bình quyền

Đây là hiện tượng thấy rõ nhất tại Anh, Úc và Canada. Hai trong 4 vị trí hàng đầu của Hội Hướng đạo Anh quốc là phụ nữ, Dr Ann Limb, trưởng Chủ tịch Hội đồng Quản trị, và Hannah Kentish, 22 tuổi, trưởng Ủy viên thanh thiếu niên quốc gia. Tại Canada, Ủy viên Thanh thiếu niên cũng là một phụ nữ, trưởng Caitlyn Piton. Tại Úc, Ủy viên Quốc trao quyền cho giới trẻ là trưởng Elodie Prinsloo, một thiếu nữ tuổi tráng sinh.

Đối với sinh hoạt Hướng đạo tại Việt Nam, dựa trên một số thông tin và dữ liệu rất giới hạn, chuyện bình quyền có lẽ không là ưu tiên, ít nhất ở cấp trung ương. Vấn đề bình đẳng nam nữ không dễ thực hiện vì nhiều lẽ, mà văn hoá là một. Tuy nhiên, cũng vì văn hoá, Hướng đạo ở Việt Nam có thể thực hiện sự bình đẳng nam nữ từ bây giờ, ngay trong sinh hoạt của trẻ, từ đội cho đến liên đoàn hay đạo.

Có người sẽ hỏi tại sao phải làm thế? Tại vì bây giờ là 2017 rồi.

70 BSA, *Ciber Chip*, <http://www.scouting.org/cyberchip.aspx> – truy cập 2 tháng 4, 2017.

(5) Quan tâm đến sĩ số nữ đoàn sinh

Điều này phản ánh bằng con số áp đảo của đoàn sinh mới tại Anh quốc. Canada và Úc đã có thành viên phái nữ từ lâu ở cả năm ngành. Tại Mỹ, không có nữ đoàn sinh ở hai ngành Ấu và Thiếu.

Năm 2017 là năm Hội Hướng đạo Anh quốc đã có tổng số người tình nguyện tham gia (làm trưởng) vượt kỷ lục, 154.000 người, nhiều nhất trong lịch sử nhưng vẫn không đủ để hướng dẫn đoàn sinh mới⁷¹. Từ The Telegraph ở Anh hôm 11 tháng 4 đưa tin với hàng tit lớn, *“Danh sách Hướng đạo dài phá kỷ lục với 51.000 thanh thiếu niên chờ tham gia vì không đủ người tình nguyện”*⁷² dù Scouts UK đã nhận thêm 13.000 đoàn sinh mới.

Cuộc điều tra số thành viên hàng năm của Scouts UK cho thấy số nữ đoàn sinh mới gia nhập tăng gấp đôi từ 3.283 năm 2015 lên 6.728 vào năm 2016. Trong 12 tháng tính đến tháng 1 năm 2017, 5.626 thiếu nữ đã gia nhập Hướng đạo – gần 4 lần so với 1.502 thiếu nam đã ghi danh. Nữ đoàn sinh tại Anh hiện nay là 20%.

Một trong những con số tăng trưởng nhanh nhất là thanh sinh, những người từ 14 đến 18 tuổi; số thanh sinh đã tăng hơn gấp đôi từ 17.000 lên đến 40.000 trong mười năm vừa qua.

Như đã đề cập trước đây, Công tước Cambridge Kate Middleton quyết định về sinh hoạt với bảy cũ đã góp phần thúc đẩy thiếu nữ Anh gia nhập Hướng đạo. Nhưng không phải quốc gia nào cũng có

71 Scouts UK, “News | We have more volunteers than ever... but we still need more!” <http://bit.ly/2nzog0E> – truy cập 12 tháng 4, 2017.

72 Olivia Rudgard, “Scouts waiting list grows to biggest on record as 51,000 children unable to join due to volunteer shortfall”, The Telegraph, 11 April, 2017, <http://bit.ly/2o3aXBT> – truy cập 11 tháng 4, 2017

một Công tước Cambridge làm gương cho thiếu nữ gia nhập hướng đạo.

Theo số liệu ở *Bảng 10*, tỉ số nữ đoàn sinh hiện nay ở Việt Nam, gần 41%, là một tỉ lệ gương mẫu của thế giới bình đẳng. Nếu Việt Nam có những nhân vật được công chúng ưa chuộng, và họ cổ vũ giá trị của phong trào thì đó là những người cần được vận động để giúp giới thiệu bộ mặt Hướng đạo với công chúng. Họ không phải là Hoàng Thùy Linh hay siêu sao Hàn quốc, nhưng họ là những bà mẹ, người chị có con em đang sinh hoạt và đóng vai đại sứ cổ động cho phong trào. Được như vậy, sẽ chẳng bao lâu số nữ đoàn sinh ở Việt Nam sẽ đạt 50-51% như phái nữ ở *Đồ thị 10*, Tháp dân số Việt Nam 2017.

(6) Trưởng

Trưởng là một thành phần không thể thiếu trong phong trào. Sau hơn 100 năm, vai trò của trưởng đã có nhiều thay đổi. Trước kia trưởng là lãnh đạo, chỉ huy, và dạy bảo. Ngày nay trưởng hướng dẫn, chia sẻ và cùng với đoàn sinh điều hành sinh hoạt của đơn vị. Dù đều là thành viên, nhưng trưởng là người góp phần giáo dục và từ đó có thêm kinh nghiệm qua việc làm của mình, và đoàn sinh là người chủ động tiếp nhận chương trình giáo dục của Hướng đạo. Tỉ số (Đoàn sinh/Trưởng) ở Canada giảm vì nhiều nguyên nhân: tỉ số thanh thiếu niên trong dân số giảm, yêu cầu của xã hội đối với giới trẻ tăng, và một phần nhỏ vì trưởng được miễn đóng niên liễm từ 2011. Những năm cuối thập niên 1910 có lúc 16 đoàn sinh chỉ có một trưởng; tỉ số ngày nay là có 3 đoàn sinh cho mỗi trưởng.

Nhưng tình trạng ở Anh Quốc lại khác hẳn. Có đến 51.000 thanh thiếu niên hiện ở trong “danh sách chờ” gia nhập Hội vì không có trưởng. Scouts UK muốn giữ tỉ lệ 3 đoàn sinh cần có 1 trưởng. Để

giải quyết vấn đề này Scouts UK đã vận động phụ huynh và thân hữu tham gia làm trưởng.

Theo số liệu ở *Bảng 10*, tỉ lệ (Đoàn sinh/Trưởng) ở Việt Nam hiện nay khoảng 9-10, vẫn còn lớn hơn tỉ lệ (Đoàn sinh/Trưởng) năm 1974, từ 5 đến 7 ở *Bảng 9*. So với gần 20% (300/1853) số trưởng đã qua huấn luyện Bạch Mã và HHR năm 1974, hiện nay Hướng đạo ở Việt Nam có bao nhiêu phần trăm trưởng đương coi đoàn đã qua huấn luyện Dự bị và HHR, liệu có được 20% hay hơn không? Trong số hơn 1000 người đã qua những khoá Dự bị hoặc đã có HHR từ đầu những năm 1990 đến nay, thời gian họ coi đoàn là bao lâu? “Lấy gỗ rừng” về treo tường hay treo trên cổ để đi dạo là một việc làm phí phạm tài nguyên, mâu thuẫn với Luật Hướng đạo.

Ở Canada, huynh trưởng phụ tá đoàn bắt buộc phải xong HHR phần I trong năm đầu tiên sinh hoạt, và phải xong HHR phần II trong vòng 2-3 năm. Trong những xã hội đang phát triển về kinh tế như Việt Nam thì thời gian dành cho việc tình nguyện đương nhiên sẽ không nhiều. Do đó việc tìm, huấn luyện, và giữ trưởng lúc nào cũng là một vấn đề phải giải quyết bằng những phương án và chính sách hợp lý và thực hiện được. Tại những quốc gia Âu Mỹ, người làm việc tình nguyện được một số công tư sở, hãng xưởng đánh giá cao cũng là một yếu tố khuyến khích người dân tham gia Hướng đạo. Đại học ở Anh đánh giá cao những sinh viên đã hay đang sinh hoạt Hướng đạo là lý do chính khiến số thiếu nữ tại Anh Quốc tham gia sinh hoạt nhảy vọt trong những năm vừa qua. Có lẽ đây không phải là một nét văn hoá của xã hội Việt Nam đương đại.

(7) Đẩy mạnh hoạt động giới thiệu Hướng đạo đến công chúng

Số thành viên liên tục giảm sút càng làm cho công chúng ít hiểu biết về hướng đạo và giá trị của phong trào. Muốn công chúng biết đến mình thì hướng đạo phải có mặt ở cộng đồng địa phương. Trại Hóp bạn Quốc gia vài năm mới có một lần, hay trại kỷ niệm một sự kiện nào đó có thể thường xuyên hơn, nhưng tất cả đều sinh hoạt giữa thiên nhiên, xa thành phố. Công chúng ở đô thị sẽ hiếm khi nào thấy hướng đạo sinh ở những con số đáng kể, hàng trăm hay hàng ngàn người, để họ có thể ghi nhớ. Trong khi đó các Hội Hướng đạo không thể có ngân sách để quảng bá qua truyền thông như các công ty lớn. Vì thế Hướng đạo cần có những sinh hoạt đánh động được ý thức quần chúng ngay ở mỗi địa phương.

Hướng đạo ở Việt Nam hiện nay có lẽ không thể trông chờ vào giới truyền thông chủ đạo. Ví dụ Báo Tuổi Trẻ sẽ sẵn sàng quảng cáo, đăng tin cổ động cho hoạt động của “Tổng đoàn Sao Bắc Đẩu” hơn là đăng tin Trại Hóp bạn của Hướng đạo Việt Nam; Hướng đạo ở Việt Nam may ra được lên báo khi bị giải tán vì tụ tập đông người dù luôn luôn có giấy phép. Do đó, công cụ truyền thông chính của Hướng đạo ở Việt Nam hiện nay không còn gì khác hơn là những trang web độc lập, mạng xã hội, chẳng hạn như Facebook.

Một cách để tích cực giới thiệu Hướng đạo với quần chúng là “bày hàng ngay giữa phố”. Năm 1966, Thiếu sinh Đạo Đông Thành, Châu Gia Định, HĐVN đã tham dự một trại bay ngành Thiếu, di chuyển từ Thảo cầm viên (Sở Thú), qua nhiều nơi trước khi tập trung trưa ngày hôm sau tại Trung tâm Kỹ thuật Quốc gia Phú Thọ. Ở thập niên 1980, Eastern District, một Đạo ở miền Đông Montreal, thuộc Châu Quebec (Quebec Council) của Scouts Canada đã tổ chức một kỳ trại,

thi đua thể thao và thủ công trại ngày công viên Maisonneuve, giữa thành phố cạnh vận động trường Olympic. Kỳ trại giữa lòng thành phố đó được công chúng và báo giới để ý đến. Dĩ nhiên hỗ trợ của chính quyền địa phương là điều kiện tất yếu. Khi nào Hướng đạo ở Việt Nam sẽ có những trò chơi lớn như xưa hay một kỳ trại tương tự ở ngay vườn Tao Đàn Sài Gòn? Đó có phải là sự mơ mộng quá đáng của một hướng đạo sinh già hay không?

(8) Tác động tích cực vào cộng đồng

Dắt tay bà cụ qua đường ở Sài Gòn trong những năm 1960 hay chỉ đường cho du khách tại London ở đầu thế kỷ 20, hay bây giờ nhường ghế trên xe điện cho người đứng tuổi đều là những ứng xử rất hướng đạo, là làm việc giúp ích tha nhân. Nhưng nếu chỉ có những việc thiện của những hướng đạo sinh đơn lẻ ấy thì không đủ tác động vào cộng đồng một cách tích cực để có hiệu quả. Hướng đạo ở Anh Quốc dành nguyên một tuần lễ làm công tác giúp ích cộng đồng. Dù phải trả công, nhưng công chúng ở Anh đồng loạt trên toàn quốc thấy trước mắt ích lợi thực tế của tập thể Hướng đạo.

Hôm 11 tháng 4, 2017, hãng CNW đưa tin⁷³ trưởng Caitlyn Piton, Ủy viên Thanh thiếu niên kiêm Chủ tịch Mạng Thanh thiếu niên Quốc gia Scouts Canada khai mạc tuần lễ Hướng đạo Giúp ích thường niên lần thứ 8, từ 29 tháng 4 – 7 tháng 5, 2017. Đó là việc hợp tác với Hội Chữ Thập Đỏ mở những khoá cứu cấp và hồi sinh tim phổi cho thanh thiếu niên từ 9 đến 16 tuổi tại những thành phố lớn trên toàn quốc. Đây là một trong 30 dự án lớn Giúp ích cộng đồng và cổ động mọi người cùng nhau làm việc thiện. Việc thiện có thể chỉ đơn giản là

73 CNW, “*Scouts Canada Partners with the Canadian Red Cross to Offer Free First Aid Training To Youth During the 2017 Good Turn Week*”, <http://bit.ly/2oag17j> – truy cập 11 tháng 4, 2017

nhường chỗ cho người khác trên xe điện và mời họ làm một việc thiện giúp kẻ khác khi thuận tiện. Cứ thế sẽ tạo được một vòng người cùng làm việc thiện. Đây là những loại công tác gây ảnh hưởng tích cực và trực tiếp đến cộng đồng.

Những công tác cứu trợ mà Hướng đạo ở Việt Nam thường xuyên có mặt trong thời gian gần đây không những là những hoạt động đóng góp tích cực mà còn xây dựng lòng tin với công chúng, nền tảng phát triển cho tương lai. Hướng đạo ở Việt Nam thừa khả năng khai triển nhiều hơn nữa ở phương diện này và còn rất nhiều việc có thể thực hiện được. Tuy nhiên, để giữ tính độc lập, phi chính trị của phong trào, những công tác giúp ích đó nếu liên kết được với những tổ chức xã hội dân sự khác có lẽ tốt hơn là những thoả hiệp với chính quyền.

(9) Trẻ trung hoá giới lãnh đạo

Trưởng Bear Grylls được bổ nhiệm làm Chief Scouts của Hội Hướng đạo Anh từ năm 2009 khi mới 34 tuổi; trưởng Steve Kent là Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Tổng ủy viên Scouts Canada từ 2008-2012 khi 30 tuổi; Ủy viên thanh thiếu niên của Úc, Canada, và Anh đều là những phụ nữ tuổi tráng sinh. Trưởng Ahmad Alhendawi nhận trách nhiệm Tổng thư ký của Tổ chức Phong trào Hướng đạo Thế giới (WOSM) vào tháng 3, năm 2017 khi 36 tuổi. Đó là việc trẻ trung hoá giới lãnh đạo ở trung ương.

Cách đây không lâu, xem một tấm hình về tin sinh hoạt Hướng đạo ở Việt Nam trên Facebook, người viết thấy một Baloo chúc mừng cho sói con cũ của chị vừa nhận trách nhiệm Liên đoàn trưởng. Tấm hình trông thật cảm động nhưng có 2 vấn đề. Một là Baloo xuất sắc chưa đến 20 tuổi của hơn 40 năm trước nay lại phải là Akela ngoài tuổi 60, và sói con của chị nay là Liên đoàn trưởng hơn 50 tuổi. Nhưng vào

năm 1970, Đạo trưởng của sói con và Baloo đó chưa đến tuổi 30. Tuy biết rằng hoàn cảnh đặc biệt không giống nơi nào trên thế giới, nhưng người viết vẫn mong rằng sẽ sớm có các trưởng trong lứa tuổi 20 hay 30 nhận mọi nhiệm vụ từ trung ương đến từng đơn vị, từ Tổng Ủy viên đến Akela.

Vấn đề thứ hai là Akela bây giờ vẫn đội mũ nồi nhưng chị lại đeo huy hiệu RS trên mũ. Chị Baloo ngày xưa có thể đã sinh hoạt tráng, và cũng có thể đã Lên đường. Nhưng tại sao bây giờ Akela vẫn đeo huy hiệu RS. Thật ra, không phải mình chị Akela, hiện nay Hướng đạo ở Việt Nam có nạn lạm phát đăng hiệu Tráng sinh Lên đường, đi đâu cũng thấy RS. Rất nhiều tác giả Hướng đạo thường để hai chữ RS sau tên, tương tự như M.D., P.Eng., hay Ph.D. vậy.

RS là viết tắt của hai chữ tiếng Anh “Rover Scout” (tráng sinh) hay tiếng Pháp “Routier Scout”, là đăng hiệu tráng sinh đeo sau khi “Lên đường” (Routier qui a prononcé son Départ Routier, thực sự là sau lễ tuyên hứa⁷⁴), nó cũng tựa như, những đăng hiệu khác của sói con (một sao, hai sao) hay thiếu sinh (tân sinh, hạng nhì, hạng nhất...)

Năm 1957 phái đoàn Việt Nam gồm 4 trưởng Tôn Thất Dương Vân, Cung Giũ Nguyên, Mai Liệu, và Nguyễn Xuân Long tham dự Trại Hòp bạn Hướng đạo thế giới tại Sutton, Anh Quốc. Bốn trưởng rất tự hào khi không thấy ai trong tiểu trại Indaba (Hòp bạn Huynh trưởng) mang đăng hiệu RS như mình cả. Dĩ nhiên các

74 “... trực tiếp ảnh hưởng từ những nghi lễ do Baden-Powell đề ra từ những ngày mới lập phong trào và sinh hoạt ngành Tráng, Ví dụ nghi thức trao gậy nặng là một phần trong Lễ Tuyên hứa của Tráng sinh chứ không thuộc về Lễ Lên Đường (Lễ Rời đoàn) như đã thấy trong sinh hoạt Ngành Tráng Việt Nam trước năm 1975 vì ảnh hưởng từ “Cérémonial du départ routier” của Hướng đạo Pháp (Scouts de France – theo bản 1928, và 1942).” Trích LT Lã Mạnh Hùng, “*Sổ tay Tráng sinh*” (2016), Lời người dịch, trang 4.

trưởng Việt Nam cũng đã gây chú ý ở trại Indaba vì những bộ đồng phục áo nâu, quần ngắn xanh và nhất là tua vai ba màu sắc sỡ, với gây nạng bên người. Đến buổi chiều, phái đoàn Việt Nam sang thăm tiểu trại Hợp bạn Tráng sinh (Rover Moot) thì rất ngạc nhiên khi thấy vô số tráng sinh trẻ cũng tua vai ba màu, cũng hai chữ RS trên nón và cũng gây nạng trong tay đang nhộn nhịp sinh hoạt. Về lẽ, các trưởng Việt Nam nêu thắc mắc với một người bạn mới và được một trưởng hóm hỉnh trả lời:

“Lên đường là đẳng cấp huấn luyện của Tráng sinh, cũng giống như Sói hai sao hay Hướng Đạo hạng nhất của Thiếu sinh vậy. Chúng ta là huynh trưởng, những người huấn luyện và đào tạo các Tráng sinh, chỉ cần tham dự khóa huấn luyện Trưởng và mang cấp hiệu Trưởng, chứ mang đẳng cấp của đoàn sinh để làm gì.”

Lúc ấy các anh chợt hiểu và có người đã tháo tua vai ba màu cất vào túi⁷⁵.

Thế mà 60 năm sau, trưởng Hướng đạo ở Việt Nam vẫn đeo huy hiệu RS trên nón. Trân quý quá khứ, và trẻ trung hoá Hướng đạo không có nghĩa là trưởng vẫn đeo đẳng hiệu khi còn là đoàn sinh!

Hội Hướng đạo (Scouts de France), tổ chức đã khai sinh ra lễ “Lên đường” cho Hướng đạo Việt Nam học theo đã thay đổi nhiều lần. Lễ “Lên đường” đã thay gây nạng (1928, 1942) bằng lều và ổ bánh mì (1952). Và hiện nay Scouts et Guides de France cũng chỉ có Tráng sinh gọi là “Compagnons”⁷⁶ chứ không còn là “Routier Scout” và họ là những thanh niên nam nữ trong lứa tuổi 17-20.

75 Cọp Gia Lai Tôn Thất Hy, “Tản mạn ngành Đường”, Bản tin Bạch Mã. <http://bit.ly/2pIKZ74> – truy cập 9 tháng 4, 2017.

76 Wikipedia, “Age groups in Scouting and Guiding”, <http://bit.ly/2pg2DS4> – truy cập 12 tháng 4, 2017.

Đừng để kẹt lại ở quá khứ. Hãy đón nhận thể hệ trẻ, khai phá, đi tìm những con đường mới.

Minh hoạ 3: Tráng sinh thuộc Liên đoàn St Vincent Croix Rousse, 2015, Pháp Quốc (<http://bit.ly/2qgSgvS> – truy cập ngày 20 tháng 4, 2017)

(10) Thực sự trao quyền cho giới trẻ

Ở phạm vi đơn vị, ngành thanh (14-17) và sinh hoạt ở tuổi tráng (18-26) tại Canada, Úc, và Anh đã trao quyền cho giới trẻ từ lâu: thanh đoàn tổ chức theo hình thức công ty, không có tuần (như Kha Việt Nam trước 1975), ban điều hành là thanh sinh và người đại diện cho thanh đoàn; tráng đoàn không còn toán chỉ có tráng sinh điều hành và đại diện cho tráng đoàn; trưởng ở hai ngành này là cố vấn, ở cả

vai trò lẫn danh xưng – advisor, trưởng cố vấn – chứ không phải là Thanh (Kha) trưởng hay Trắng trưởng.

Trong dự án “Đường Canada” bắt đầu từ 2016, Phương pháp Hàng đội và Hội đồng đoàn (bầy) được nhấn mạnh và nâng cấp ở ba ngành, Nhi, Ấu và Thiếu. Đầu đàn nhất, Đầu đàn, Thứ đàn hay Đội trưởng nhất, Đội trưởng, đội phó là những đoàn sinh trực tiếp tham gia lập và quyết định chương trình sinh hoạt cùng với ít nhất 2 trưởng ở mỗi đơn vị. Đó là thành phần và công việc của Hội đồng đoàn. Trong một video quảng bá “The Canadian Path” của Scouts Canada, ở phần diễn giải SC dùng từ “Troop leader” để chỉ Đội trưởng nhất, em chính là “đoàn trưởng” khi sinh hoạt. Với “đoàn trưởng” như vậy, một tổng ủy viên trong tuổi 30 sẽ là điều tất nhiên.

(11) Nâng cao hiệu năng của tổ chức

Về mặt quản trị nội bộ, SC công khai hoá việc bổ nhiệm các chức vụ, tạo điều kiện cho thành viên tham dự vào việc điều hành Hội, và hỗ trợ trưởng nhiều hơn.

Một trong những vấn đề, có thể sẽ được bàn đến ở một bài viết khác, là tính dân chủ trong hoạt động Hướng đạo nói chung hay của riêng Scout Canada mà một số trưởng từ lâu đã đặt vấn đề. Nghĩa là, theo một số trưởng, Hội Hướng đạo Canada vẫn chưa hoàn toàn dân chủ trong sinh hoạt, đặc biệt là việc bầu Hội đồng Quản trị.

Hoàn cảnh Hướng đạo ở Việt Nam đúng là khó khăn hơn ở những nơi khác vì nhiều lý do trong đó có lý do gián đoạn sinh hoạt. Những cựu huynh trưởng thời (1957-1974) đã phải trở lại tiếp tay phục hưng sinh hoạt. Đó là những đóng góp cần được ghi nhận; tuy nhiên, từ đó đã tạo ra một số hình thức phức tạp và có thể làm giảm hiệu năng của tổ chức.

Ví dụ, Hướng đạo ở Việt Nam hiện nay có thêm Hội đồng LT như một gia trưởng đứng trên Ban Huấn luyện. Hội đồng LT này gần một nửa là các trưởng gần 80 tuổi, tuổi rất khó có khả năng đứng ra tổ chức hay đóng góp trong các khoá huấn luyện, phần còn lại đều từ 50 đến trên 70 tuổi. Và cả Hội đồng LT đó chỉ có một nữ trưởng. Không ai có thể tìm ra một Hội đồng LT tương tự trong các hội Hướng đạo quốc gia trên thế giới ngày nay. Ngay cả hơn 40 năm trước ở Việt Nam, tờ giấy viết thư của VP Hội HĐVN (1973-1975)⁷⁷ liệt kê Ban Huấn luyện gồm Trại trưởng Quốc gia với 10 Ủy viên Huấn luyện (Leader Trainer, LT), và trưởng cao niên nhất lúc đó mới 54 tuổi. Vì thế có thể kết luận Hội đồng LT là một cơ chế nặng nề đi ngược với thời đại và mâu thuẫn với cố gắng đổi mới, trẻ trung hoá cấp lãnh đạo, cân bằng nam nữ, nâng cao hiệu năng của tổ chức... trên thế giới hiện nay.

Tại Canada, từ lâu, việc huấn luyện đã được trao cho địa phương. Huấn luyện HHR là trách nhiệm của Châu (Council). Huấn luyện của Scouts Canada không chỉ có các khoá HHR I và II mà còn có những khoá luyện kỹ năng sinh hoạt như Trại mùa lạnh, Hệ thống định vị toàn cầu, Bản đồ, Chèo thuyền, Rìu, Lửa trại, v.v. được một số Đạo (Area) của một khu vực lớn do Đạo phó phụ trách Huấn luyện đảm nhiệm. Trưởng Đạo phó phụ trách Huấn luyện cần có HHR và đã theo học ít nhất một hay hai khoá Huấn luyện Trưởng Huấn luyện⁷⁸. Thành phần ban Huấn luyện⁷⁹ ở một số Đạo gồm thiếu niên từ 14

77 Souts Abound, “*Giấy viết thư của VP Hội HĐVN (1973-1975)*”, <http://bit.ly/2oSfERy> – truy cập 12 tháng 4, 2017.

78 Loyalist Area, “*Deputy Area Commissioner – Training*”, <http://bit.ly/2pMBFQb> – truy cập 12 tháng 4, 2017.

79 Loyalist Area, “*Area Training Team Member (Ages 14+)*”, <http://bit.ly/2pNwUsQ> – truy cập 12 tháng 4, 2017.

tuổi trở lên và trưởng đã qua HHR phần I và đã theo học ít nhất một hay hai khoá Huấn luyện Trưởng Huấn luyện.

Kết Luận

Việc phát triển sinh hoạt Hướng đạo khắp nơi trên thế giới ngày nay là một thử thách đối với tất cả những Hội Hướng đạo Quốc gia; ngay ở Anh cũng có những khó khăn dù là nơi phong trào đang đặc biệt lớn mạnh. Đối với Hướng đạo ở Việt Nam thì đây lại là một vấn đề lớn và phức tạp hơn vì nhiều lẽ mà nguyên nhân lớn nhất có lẽ là cấu trúc của xã hội và khung pháp luật trong chế độ chính trị hiện tại. Tuy vậy, nó không phải là chủ đề của luận văn này.

Danh ngôn Hoa Kỳ có câu, “Khi ăn con voi thì phải ăn từng miếng một.” (“When eating an elephant take one bite at a time.”⁸⁰) Tương tự, cách ngôn Việt Nam cũng nói “Kiến tha lâu đầy tổ”, “Có công mài sắt có ngày nên kim”. Giới lãnh đạo sinh hoạt Hướng đạo ở Việt Nam hiện nay cần xác định rõ và công nhận có vấn đề trước mặt. Có nghĩa là nhận dạng những “con voi”, những sức cản sự phát triển sinh hoạt hiện nay; kế đến, chọn lựa những giải pháp thích hợp và có thể thực hiện được để giải quyết vấn đề, hay “ăn con voi đó từng miếng” một. Kế hoạch này có thể cần nhiều thời gian, nhưng mỗi bước chỉ là một dự án nhỏ, để lần lượt vượt thử thách, tiến đến thành công và nếu cần thì thử nghiệm lại bằng một giải pháp khác, cho đến khi đạt được kết quả như ý. Và tiếp tục những bước đi khác để đến mục đích sau cùng.

Người viết hy vọng trường Hướng đạo Việt Nam hiện nay sẽ tìm được, không nhiều thì ít, những gợi ý, những thí dụ hữu ích ở đây và tin rằng bền chí sẽ thành công. Hãy cố gắng hết sức.

80 Đại Tướng Hoa Kỳ Creighton Williams Abrams Jr. (1914 – 1974)

Montréal, tháng 4, 2017

Lã Mạnh Hùng

Về tác giả | Trưởng Hùng bắt đầu sinh hoạt Hướng đạo từ những năm 1960, là đoàn sinh, và đến năm 1970 là Thiếu trưởng Thiếu đoàn Kiên Giang, LĐ Kiên Giang, Đạo Đông Thành, Châu Gia Định, Hội Hướng Đạo Việt Nam. Được hấp thụ sự giáo dục từ Việt Nam và luôn quý trọng giá trị của Phong trào, từ năm 1980, tác giả là thành viên của những hội Hướng Đạo tại Canada (Scouts Canada, Association des scouts du Canada, Canadian Fellowship of Baden-Powell Guilds) và đã giữ nhiều trách nhiệm khác nhau, Đoàn trưởng, Liên đoàn trưởng, Đạo trưởng, Phó Châu trưởng, trưởng Huấn luyện, v.v..

Trưởng ngại viết về mình ở ngôi thứ ba số ít nhưng đôi khi không tránh được. Năm 2011 Trưởng Hùng lập trang blog “Scouts Abound | Chuyện Hướng đạo”⁸¹, viết và đăng những câu chuyện về Phong trào và lưu giữ tài liệu Hướng đạo cho tất cả Hướng đạo sinh khắp nơi.

81 Công hay diều, “Scouts Abound | Chuyện Hướng đạo”,
<http://bit.ly/2q8erYt> – truy cập 2 tháng 4, 2017

Tham khảo

1. WOSM, “*Understanding The Mission Statement*”, March 2000
2. Liam Morland, “*Membership Retention in Scout Troops*”, 2007 World Scout Scientific Congress, Geneva, Switzerland.
3. BSA, “*2015 Report of the Treasurer and Consolidated Financial Statements*”.
4. BSA, “2015 Annual Report”.
5. Công hay diều, “*Những Nguyên lý căn bản của Phong trào Hướng đạo*”, Scouts Abound – Chuyện Hướng đạo, 2011.
6. The Scout Association, “*The Scout Association’s Annual Report and Accounts 2015-2016*”.
7. Scouts Canada, “*Scouts Canada Annual Report 2015-16*”.
8. Scouts Australia NSW, “*Scouts Australia NSW Annual Review 2016*”.
9. Scouts Canada, “*SCOUTING NOW, An Action Plan for Canadian Scouting*”, Version 2, July 27, 2009.
10. WOSM, “*Strategy for Scouting – Vision 2023*”, 40th World Conference, Slovenia, 2014.
11. Ipsos Reid, “*Scouts Canada Retention Survey, Draft Report, February 25th, 2011*”
12. Doug Reid, “*Program Review*” Update 2012, V.1
13. Eduard Vallory, “*Global Citizenship Education: Study of the ideological bases, historical development, international dimension, and values and practices of World Scouting*”, Universitat Pompeu Fabra, Department of Political and Social Sciences, Barcelona, Spain. Thesis for the Ph.D. Degree, October 2007

Thành viên Scouts Canada (1914-2016)⁸²

<i>Niên khoá</i>	<i>Nhi</i>	<i>Áu</i>	<i>Thiếu</i>	<i>Kha/ Thanh</i>	<i>Thanh thiếu niên</i>	<i>Tráng</i>	<i>Trưởng</i>	<i>Tổng số</i>
2016/17								
2015/16	17765	21512	14505	6038	59820	1618	20756	82194
2014/15	17512	21450	14661	6114	59737	1520	20717	81974
2013/14	17598	21367	14788	6191	59944	1062	21437	82443
2012/13	17925	22158	15736	5971	61790	1149	27898	90837
2011/12	20622	23795	16014	6107	66538	1104	26873	94515
2010/11	23248	24801	15407	5543	68999	897	23672	93568
2009/10	23251	25334	15205	5295	69085	794	23280	93159
2008/09	22931	24806	14867	4952	67556	703	23039	91298
2007/08	23186	25146	14934	4757	68023	794	22849	91666
2006/07	23249	25759	15491	4893	69392	826	23411	93629
2005/06	24648	27526	15808	4799	72781	899	23838	97518
2004/05	27814	30486	16295	4776	79371	933	25713	106017
2003/04	31089	34359	17755	5157	88360	1010	28440	117810
2002/03	36260	38444	20478	5314	100496	1116	29664	131276
2001/02	42531	45202	23495	6594	117822	1398	29439	148659
2000/01	46805	49776	25452	7394	129427	1487	30643	161557
1999/00	51030	53842	27674	8026	140572	1627	32934	175133
1998/99	54440	57310	28904	8497	149151	1783	35377	186311
1997/98	58051	59748	29716	8711	156226	1670	37492	195388
1996/97	63395	64179	32932	8510	169016	1693	39656	210365
1995/96	63988	65702	32817	8532	171039	1641	40161	212841

⁸² **Nguồn:** Thư khố Quốc gia và Báo cáo thường niên của Scouts Canada

<i>Niên khoá</i>	<i>Nhi</i>	<i>Ấu</i>	<i>Thiếu</i>	<i>Kha/ Thanh</i>	<i>Thanh thiếu niên</i>	<i>Tráng</i>	<i>Trưởng</i>	<i>Tổng số</i>
1994/95	61923	64309	31583	8060	165875	1612	39656	207143
1993/94	64893	67340	31428	7586	171247	1507	41365	214119
1992/93	69703	70394	32724	7855	180676	1646	42979	225301
1991/92	74182	73303	32651	7586	187722	1770	43515	233007
1990/91	76597	75965	33122	7123	192807	1660	43974	238441
1989/90	78978	78345	33326	6859	197508	1658	43948	243114
1988/89	79553	80290	34672	7237	201752	1734	44551	248037
1987/88	79674	81449	34970	7468	203561	1895	43883	249339
1986/87	79699	82575	36311	7267	205852	1963	46336	254151
1985/86	80876	86603	37902	7688	213069	2067	47055	262191
1984/85	80399	88544	38873	7713	215529	2046	47356	264931
1983/84	80501	92959	40369	7427	221256	2042	48247	271545
1982/83	81595	97584	42418	6754	228351	2043	47447	277841
1981/82	81234	101920	43652	6156	232962	1828	47494	282284
1980/81	79769	108538	44492	6211	239010	1849	46647	287506
1979/80	75542	111922	42539	6563	236566	1778	45610	283954
1978/79	72523	115680	45844	6811	240858	1972	45118	287948
1977/78	65140	116756	48617	7034	237547	1935	43058	282540
1976/77	51630	115808	50692	7134	225264	2060	40317	267641
1975/76	35671	117851	53010	7045	213577	2075	37531	253183
1974/75	21555	123307	54363	7438	206663	2148	34402	243213
1973/74	12278	131797	57332	8395	209802	2525	32887	245214
1972/73	5448	139086	59329	9255	213118	2638	33229	248985
1971/72	1144	147985	63202	10115	222446	2850	32993	258289
1970/71		155790	69179	11361	236330	2767	33655	272752
1969/70		154706	68214	11289	234209	2750	31962	268921

<i>Niên khoá</i>	<i>Nhi</i>	<i>Ấu</i>	<i>Thiếu</i>	<i>Kha/ Thanh</i>	<i>Thanh thiếu niên</i>	<i>Tráng</i>	<i>Trưởng</i>	<i>Tổng số</i>
1968/69		164344	73336	11251	248931	3233	32046	284210
1967/68		169189	80604	9593	259386	3477	31775	294638
1966/67		169861	85222	6484	261567	3719	31142	296428
1965/66		170519	88400	5163	264082	4295	32456	300833
1964/65		179107	99991	2722	281820	4594	33524	319938
1963/64		177009	102580		279589	6251	33345	319185
1962/63		174129	102005		276134	6131	32925	315190
1961/62		171458	105320		276778	5178	32380	314336
1960/61		165799	104487		270286	4569	31468	306323
1959/60		157028	100935		257963	4149	29740	291852
1958/69		150121	93313		243434	4015	27159	274608
1957/58		143273	84003		227276	3808	24909	255993
1956/57		135666	73485		209151	3518	22549	235218
1955/56		125457	67973		193430	3555	20623	217608
1954/55		111336	62982		174318	3213	18437	195968
1953/54		98535	57411		155946	2891	16449	175286
1952/53		88962	51934		140896	2665	14282	157843
1951/52		81722	48568		130290	2480	13319	146089
1950/51		70348	44044		114392	2507	11861	128760
1949/50		63669	40623		104292	2315	11073	117680
1948/49		58449	39574		98023	2157	9850	110030
1947/48		52631	38778		91409	1893	9263	102565
1946/47		52044	41141		93185	1977	8954	104116
1945/46		47800	40738		88538	1765	8491	98794
1944/45		44783	41437		86220	1109	7516	94845
1943/44		43871	41511		85382	978	6749	93109

<i>Niên khoá</i>	<i>Nhi</i>	<i>Ấu</i>	<i>Thiếu</i>	<i>Kha/ Thanh</i>	<i>Thanh thiếu niên</i>	<i>Tráng</i>	<i>Trưởng</i>	<i>Tổng số</i>
1942/43		40883	38776		79659	852	6699	87210
1941/42		39351	39238		78589	1005	6412	86006
1940/41		39552	43523		83075	1510	6996	91581
1939/40		40353	46875		87228	2588	7969	97785
1938/39		41037	50825		91862	3221	8338	103421
1937/38		37307	47652		84959	2927	8002	95888
1936/37		33118	43496		76614	2704	7454	86772
1935/36		31120	45387		76507	2904	6980	86391
1934/35		29084	42630		71714	2898	6526	81138
1933/34		24244	34044		58288	2621	5202	66111
1932/33		23329	34294		57623	2339	4796	64758
1931/32		23140	32627		55767	1836	4651	62254
1930/31		22260	30403		52663	1505	4400	58568
1929/30		19112	28439		47551	1136	3885	52572
1928/29		16814	28832		45646	855	3985	50486
1927/28		16872	29433		46305	691	3726	50722
1926/27		16320	28790		45110	745	3453	49308
1925/26		15319	28817		44136	593	3349	48078
1924/25		13053	27858		40911	336	3343	44590
1923/24		13387	26516		39903		2947	42850
1922/23		13762	34454		48216		2652	50868
1921/22		11480	33720		45200		2522	47722
1920/21		6343	27055		33398	36	2048	35482
1919/20		4288	22690		26978		1648	28626
1918/19		2738	20887		23625		1589	25214
1917/18		1806	17423		19229		1200	20429

<i>Niên khóa</i>	<i>Nhi</i>	<i>Ấu</i>	<i>Thiếu</i>	<i>Kha/ Thanh</i>	<i>Thanh thiếu niên</i>	<i>Tráng</i>	<i>Trưởng</i>	<i>Tổng số</i>
1916/17		1257	17144		18401		1063	19464
1915/16		421	17542		17963		1032	18995
1914/15			16343		16343		1084	17427
1913/14			13565		13565		912	14477

Thanh thiếu niên = Nhi+Ấu+Thiếu+Kha/Thanh

Thống kê dân số Canada⁸³ và Tỷ lệ Hướng đạo

83 Nguồn:

- (a) “Canada Year Book 1932” (PDF). Statistics Canada. 2009. p. 91. Retrieved Feb 8, 2017.
- (b) “Canada Year Book 1955”. Statistics Canada. 2009. p. 135. Retrieved Feb 8, 2017.
- (c) “Canada Year Book 1967”. Statistics Canada. 2009. p. 184. Retrieved Feb 8, 2017.
- (d) Population and private dwellings occupied by usual residents and intercensal growth for Canada – 1971 to 2011. Statistics Canada. Retrieved Feb 8, 2014.
- (e) Manitoba (Canada): Province & Major Cities – Statistics & Maps on City Population. Statistics Canada. Retrieved Feb 8, 2014.
- (f) 1996 Census of Canada – Electronic Area Profiles. Statistics Canada. Retrieved Feb 8, 2017.
- (g) Population and dwelling counts, for Canada, provinces and territories – 2006 and 2001 censuses. Statistics Canada. Retrieved Feb 8, 2017.
- (h) Population and dwelling counts, for Canada, provinces and territories – 2011 and 2006 censuses. Statistics Canada. Retrieved Feb 8, 2017.
- (i) Population and dwelling counts, for Canada, provinces and territories – 2016 and 2011 censuses. Statistics Canada. Retrieved Feb 8, 2017.
- (j) Trích từ “Thành viên Scouts Canada (1914-2016)”
- (k) Tỷ số (Hướng đạo/Dân số), %

Năm	Dân số	Số hướng đạo sinh ^(j)	Tỉ lệ HD ^(k)
1871	3689257		
1881	4324810		
1891	4833239		
1901	5371315		
1911	7206643		
1921	8787949	35482	0.40%
1931	10374196	58568	0.56%
1941	11506655	91581	0.80%
1951	14009429	128760	0.92%
1961	18238247	306323	1.68%
1971	21568311	272752	1.26%
1976	22992604	253183	1.10%
1981	24343181	287506	1.18%
1986	25309331	262191	1.04%
1991	27296859	238441	0.87%
1996	28846761	212841	0.74%
2001	30007094	161557	0.54%
2006	31612897	97518	0.31%
2011	33476688	93568	0.28%
2016	35151728	82194	0.23%

Ghi chú: Tỉ lệ HD = (Số hướng đạo sinh/Dân số), (%)

Thống kê Hưởng đạo Việt Nam năm 1974⁸⁴

Số lượng (tính tới cuối năm 1974)

Tổng số 12.432 hội viên, gồm có:

- Trưởng: 2,195
 - 185 Bằng Rừng
 - 175 Bạch Mã
- Tráng sinh: 882 trong 94 đoàn, 134 Trưởng
- Kha sinh: 1.332 trong 70 đoàn, 277 Trưởng
- Thiếu sinh: 5.265 Trong 246 Thiếu đoàn, 847 Trưởng
- Ấu sinh: 2.758 trong 145 Ấu đoàn, 595 Trưởng

Danh sách các Châu Đạo Miền Nam trước 1975

1. Châu Hải Trung

Châu trưởng: Tôn Thất Đông. Sau chia làm hai Châu.

1a. Châu Quảng Thừa

Châu Trưởng: Nguyễn Hòe, gồm các Đạo:

- Ái Tử (Quảng Trị)
- Huế (Thừa Thiên)
- Phú Xuân (Thừa Thiên)
- Trảng An (Thừa Thiên)
- Vạn Niên (Thừa Thiên)

- Kim Phụng (Thừa Thiên)

1b. Châu Liên Quảng

- Châu trưởng: Nguyễn Tấn Định, gồm các Đạo:
- An Hải (Đà Nẵng)
- Bắc Đẩu (Đà Nẵng)
- Quảng Nam (Hội An)
- Quảng Ngãi (Quảng Ngãi)

3. Châu Trường Sơn Thượng

Châu Trưởng: Phan Mạnh Lương, gồm các Đạo:

- Gia Lai
- Daklak
- Dabla

84 DCC Cờ Yêu Đòi Tôn Thất Đông (Soạn giả), “Lịch sử Hưởng đạo Việt Nam”, Tái bản lần 3, Tủ sách Huấn luyện Miền II, Hưởng Đạo Cần Thơ phát hành 2006, trang 35-39. (*) Trưởng Tôn Thất Sam cập nhật tháng 4, 2017

- Bình Định
- Phú Yên
- Khánh Hoà
- Nha Trang
- Cam Ranh

4. Châu Trường Sơn Hạ

Châu Trưởng: Tôn Thất Sam, gồm các Đạo:

- Ninh Thuận
- Bình Thuận
- Lâm Viên
- Hôi Nguyên
- Bình Lâm
- Đơn Dương
- Di Linh
- LĐ Quảng Đức
- LĐ Đức Trọng

5. Châu Gia Định

Châu trưởng: Trịnh Long Việt, gồm các Đạo:

- Bạch Đằng
- Bắc Thành

- Bến Nghé
- Bình Than
- Đông Thành
- Thủ Đô

6. Châu Sài Gòn

Châu trưởng: Võ Văn Thơm, gồm các Đạo

- Biển Đông
- Diên Hồng
- Hải Long
- Hoa Lư
- Tân Bình
- Tây Hồ

7. Châu Bình Triệu

Châu Trưởng: Nguyễn Xuân Phúc*, gồm các Đạo

- Cửu Long
- Phiên An
- Tân Hiệp
- Bình Dương
- Xuân Hoà

8. Châu Đông Sơn

Châu trưởng: Nguyễn Tuyên Thủy, gồm các Đạo

- Thủ Đức
- Tam Bình
- Biên Hòa
- Đồng Nai
- Long Biên
- Vàm Cỏ Đông
- Vạn Thắng
- Vũng Tàu

9. Châu Tiền Giang

Châu trưởng: Phạm Văn Phụng, gồm các Đạo

- Trấn Định
- LĐ Kiến Hoà
- LĐ Vĩnh Long

10. Châu Hậu Giang

Châu trưởng Lê Ngọc Miên, gồm các Đạo

- Hàm Long
- LĐ An Giang
- LĐ An Xuyên
- LĐ Long Kiên
- LĐ Vạn Xuân